

120008 Қазақстан Республикасы
Қызылорда қаласы, Абай даңғылы, 59/ 1
тел. -факс: (8-724-2) 23-16-08, 23-16-11

120008 Республика Казахстан
г.Кызылорда, пр.Абая 59/ 1
тел. -факс: (8-724-2) 23-16-08, 23-16-11

«Желтоқсан и К» ЖШС
БСН: 011240007454

ТОО "Желтоқсан и К"
БИН: 011240007454

" 03 " желтоқсан 20 20 ж.
№ 41

Қызылорда облыстық сайлау
Комиссиясының төрағасы
Ғ. Баймурзаевқа

«Желтоқсан и К» ЖШС-гі «Ақмешіт ақшамы» газеті мен басылым сайтына (qaa.kz) хабарландыру мен сайлауалды үгіт-насихат материалдарын орналастыру бойынша өз қызмет құнын ұсынады.

«Қазақстан Республикасындағы сайлау туралы» ҚР-ның Конституциялық Заңының 28 бабы 3-тармағының талаптарына сәйкес партиялық тізімдер бойынша сайланатын Қазақстан Республикасы жергілікті мәслихаттар депутаттығына үміткерлердің үгіт-насихат жұмыстарын жүргізу үшін республикалық тәуелсіз қоғамдық-саяси «Ақмешіт ақшамы» газетінен (таралу тілі –қазақша,орысша) орын беру төлемінің мөлшері, шарттары мен тәртібі туралы мәліметтерді жариялайды.

Республикалық тәуелсіз қоғамдық-саяси «Ақмешіт ақшамы» газеті 1997 жылдың 22 наурызынан шығады. Газет форматы D2. Бірінші және соңғы беттер түрлі-түсті. Шығарылымы аптасына бір рет: бейсенбі күні.

Таралымы – 4000 дана
Газеттің бір шаршы сантиметрінің бағасы:

- *бірінші және соңғы түрлі-түсті беттерде орналастыру - 100 теңге;
- * ішкі беттерде орналастыру - 100 теңге
- *сайлауалды үгіт материалдарын басылым сайтында (qaa.kz) орналастыру бағасы -

Төлем үгіт материалдарын орналастыру үшін жасалған келісімшарт бойынша ұсынылған төлем шоты негізінде 5 (бес) жұмыс күні ішінде жүзеге асырылады.

Жазбаша өтініштерді 9:00-ден 18:00-ге дейін мына мекенжай бойынша қабылдайды:
Қызылорда қаласы, Абай даңғылы, 59/1. Байланыс телефоны: 8(7242) 23-16-08,23-16-11, e-mail: a_akshamy@mail.ru

«Желтоқсан и К» ЖШС-нің
бас редакторы:

С.Бихожаева

ӘРБІР АЗАМАТҚА ЛАЙЫҚТЫ ӨМІР...

Сарқылмасын Сыр - Ана!

РЕСПУБЛИКАЛЫҚ ТӘУЕЛСІЗ ҚОҒАМДЫҚ-САЯСИ ГАЗЕТ

WWW.QAA.KZ

• Салық сауалы

«Nur Otan» партиясы Қызылорда қалалық филиалының сеп болуымен тұрғындар салық саласына бағытталған сауалдарына жауап алды. Онлайн нұсқада ұйымдастырылған кездесу аясында Қызылорда қалалық мемлекеттік кірістер басқармасының басшысы Берік Ниеталиев алдымен салық төлеудегі негізгі басымдықтарды атап өтті.

Ағымдағы жылдың он айында Қызылорда қаласы бойынша мемлекеттік кірістер басқармасы біршама жұмыстар атқарылды. Жергілікті бюджет жоспары жақсы көрсеткіштегі пайызбен орындалды. Өткен жылдың есепті кезеңімен салыстырғанда түсім ұлғайды. Яғни, өсу қарқыны бар, - деді Берік Ниеталиев.

Қызылорда қалалық мемлекеттік кірістер басқармасының басшысы эфир арқылы тұрғындардың сауалдарына жауап берді. Жұртшылықтың мәселесі декларацияға, салық түрлеріне, төлем жасау тәсілдеріне және өзге де сұрақтар турасында өрбиді. Әр тұрғынның сауалын жауапсыз қалдырмаған басшы өз кезегінде мәселелердің орнымен реттелуіне жөн сілтеді.

• Партиялық мониторинг

Қала көлеміндегі әртүрлі мекемелер талапқа сай жұмыс істеп, көпшілікке сапалы қызмет көрсеткені ләзім. «Nur Otan» партиясы Қызылорда қалалық филиалы жанындағы Партиялық бақылау комиссиясы аталған бағытта кезекті рет мониторинг жұмыстарын жүргізді. Келесі аялдама қалалық электорат тарату жұмыстары АҚ-на бағытталды.

Мониторинг жұмыстарын жүргізудегі басты мақсат - Қызылорда қаласының электр қондырғыларының техникалық жағдайын талдау. Сондай-ақ, заман талабына сәйкес, аталмыш басқармадағы жабдықтардың электронды форматқа көшуі де назарға алынды.

Электр торабы Басқармасындағы биылға жоспарланған жұмыстардың басым көпшілігі жүзеге асқан. Мәселен, талапқа сай емес электр желілері жойылып, қосалқы станциялардың монтаж жұмыстары аяқталып, тұтынушылар жаңа әуе желісіне қосылуда. Сонымен қатар, бірқатар желілерге күрделі және ағымдағы жөндеу жұмыстары жүргізілген.

• Ұжым кездесуі өтті

«Nur Otan» партиясы Қызылорда қалалық филиалы «Қызылорда электр тарату тораптары компаниясы» АҚ ұжымымен кездесті. Кездесу барысында цифрлық бағыттағы тапсырманы орындау турасындағы жұмыстар айтылып, негізі қалағаннан қолданыста болған құндылықтар сақталған ғимараттағы мұражайды да аралады.

Қасым-Жомарт Тоқаевтың: "Жаңа жағдайдағы Қазақстан іс-қимыл кезеңі" атты Қазақстан Халқына Жолдауындағы «Цифрландыру – барлық реформаның негізгі элементі» бағытын орындау басымдығына алынған.

Жалпы, электр торабы басқармасының меншігінде 27 10 кВ орталық тарату пункті 515,51 шақырым 10 кВ жер асты кабель желісі, 29,6 шақырым 0,4 кВ кабель желісі, 423 дана 10/0,4 кВ қосалқы станция бар. Бүгінде бұл акционерлік қоғам қала тұрғындары үшін заман талабына сай жаңарған бағытта қызмет көрсетуде. Мекеменің техникалық жабдықтары электронды форматқа көшірілу негізінде жұмыс істеуде.

• Медиатор кеңесі

Азаматтарға құқықтық және кәсіби көмек беру мақсатында қала тұрғындарын толғандырған мәселелерге кеңес беру үшін онлайн нұсқада кездесу өтті.

Аталған бағытта «Халықаралық медиация орталығы» республикалық қоғамдық бірлестігі Қызылорда облысы бойынша директоры, «Тәжірибелі заңгерлердің ұлттық орталығы» республикалық қоғамдық бірлестігі Қызылорда облысы бойынша директоры Бейс Руслан Достанұлы тікелей эфир барысында тұрғындар толғандырған сауалдарға жауап берді.

- Тұрғындарға тиесілі мәселелер турасындағы жанжалдарды реттеу медиация саласына бағытталады. Мәселен, кез келген мәселенің түйіні екі жақты келісім негізінде шешім табуына қолайлы етеді. Осы мақсатта бүгінде қала көлемінде бірқатар түйткілді мәселелер ретімен орындалуда, - деді медиатор Руслан Бейс.

Естеріңізге сала кетейік, 2011 жылы 28 қаңтарда «Медиация туралы» Қазақстан Республикасының Заңы қабылданды және 2011 жылы 5 тамызда қолданысқа енгізілді.

А.ӘЛИАРЫСТАН

КОВИДТІҢ ҮЙРЕТКЕНІ

Індеттің кетпейтін түрі бар. 25- қараша күнгі көрсеткіш тәулігіне 720 адамның вирус жұқтырғанын көрсетті. Көрсеткіштерге сенсек жағдай бір қалыпты. Десе де, соңғы күндерде ел бойынша кішігірім өсім байқалады. Бұл уақытқа дейін ішкіде айында өте жоғарғы індет жұқтырушылар тіркелген еді. Ол кездегі сан 20266-ға жеткен.

Ал әлем елдері арасында Қазақстан 25-і күнгі тізімде 51-інші орынға жайғасты. Біздің үстімізде Болгария, төменде Сербия бар. Алғашқы орында АҚШ тұр. Бұл жақта вирус жұқтырғандар саны 13 миллионға жақындаған. Ал 25-ші қараша күнгі мәлімет бойынша бір тәулікте АҚШ-та 83655 адам індет жұқтырған.

Ал осынау індет кезінде жұмысқа шықпай, үй жайында жұмыс істеген адамдардан бөлек, індеттің ықпалына мойынсұнбай қызмет атқарғандар жетеді. Бізге белгілі тазалық жұмысшылары, қоғамдық көлік жүргізушілері және жеткізу қызметінің ұжымдары біраз тер төкті.

Біз әлемнің дамығаны жайлы кітаптар жазып, хабарлар түсіріп, жасанды сананың адам өміріне қосқан үлесін айтудамыз. Алайда, роботтар адамды барлық қызметте ауыстырады деген ой мүлде қате секілді. Төртінші өнеркәсіп революциясы заманының ауылы әзірге алыс па

деген ой келеді.

Қазірде әлімнің дамуы кез-келген қызметкердің күн сайын жетіліп отыруын талап етеді. Ал індет кезіндегі штатта жұмыс жасап, жоғары жалақы алатын қызметкерлердің біразы үйден жұмысын атқарды. Олардың орнына қалған жұмыстарды тәжірибесі бар, бірақ мандаты төмен қызметкерлер орындады. Өкініштісі сол, әлемнің алмауыт кәсіпорындары осы қызметкерлерін бағаламайтынды.

Мәселен, «Amazon» компаниясының қызметкерлерінің бір жылдық жалақысы 30 мың АҚШ доллары ғана. Әлемге мәлім компания тауар жеткізу қызметімен айналысады. Пандемия кезінде компанияны құрушы Джефф Безостын ауқаты 70 миллиардқа өскен болатын. Бұл күндері оның қаржысы 200 миллиард долларға жуық. Былайынша қарасаңыз маскара ақша. Індет кезінде компания басшылығы, бастықтары жұмысқа шықпаса да, жеткізуші, жүргізуші қызметтері тыным таппай жұмыс жасап, Безостын қалтасын толтырды. Бұл дегеніміз, қаншалықты бай компанияның өзіне де қызметкерлердің керектігін, және олардың орнын ешкім баса алмайтындығын көрсетеді.

Илон Масктың жаңалығы, токпен жүретін көлік Тесланы естімеген адам жоқ.

Адам ұйықтап кетсе көлік өзі тоқтайтын көрінеді. Немесе, апаттық жағдайдың алдын алуға қауқарлы технологиясы бар. Алайда, көлік қаншалықты ақылды болса да, оның құрастырушысы, қадағалаушысы қарапайым қызметкерлер. 2018 жылғы мәлімет бойынша бұл жақтағы қарапайым қызметкерлердің жылдық табысы 56 мың долларды құрады. Алпауыт АҚШ-та бұндай қаржы түкте емес. Ал бізге мәлім Цукерберттің Facebook желісіндегі қызметкерлерінің жылдық жалақысы 228 мың долларды құрайды екен. Алайда бұл тізімге қарапайым қызметкерлер кірмейді. Олардың айлығы аз көрінеді. Дәл осы жалақысы аз қызметкерлер компанияның дамуына, сапалы контент құруына едәуір көмек жасап отыр.

Бүгінде қарапайым қызметкердің мамандық бойынша дипломы жоқ немесе сәйкес келмейді. Алайда, олардың тәжірибесі әлдеқайда жоғары. Жұмыстың құрылымы пирамида кірпіштері секілді. Үстіңгі бөлігінде санаулы кірпіштер болса, төменгі жағында демеу болып тұратын іргетасы бар. Бұл да жұмыстың бабында кезесіп жағдай. Сондықтан, қарапайым қызметкердің жалақысын көтеріп, оларға мемлекет тарапынан жеңілдіктер ұсыну қажет. Кез-келген жердің іргетасы - қарапайым қызметкерлер.

Дамир АМАНГЕЛДІ

ТҮРҒЫНДАР ТРОТУАР СҰРАЙДЫ

Әдепкі жылдары бұл жақта қара жолдың өзі қол жетпес армандай еді. Жалпы өзіміз бүгінді өткенмен салыстырғанды ұнатады емеспіз бе? Кезінде батпақтан көз аспаған СПМК-70-тің тұрғындарына бүгінде газ да, су да, жол да барды. Бірақ, Тараз деп аталын көшенің бойында жаяулар жолы жоқ дейді. Оны кесіп өтетін Баймаханов көшесінің төрт құбыласы түгел.

Алайда, әлгі Тараз көшесінің мына басы Астана мөлтек ауданында болса, екінші басы Сұлтан Бейбарыс көшесіне барып тіреледі. Айтпағым, бұл көшенің басында нөмірі 264-інші мектеп лицейі орналасқан. Сәйкесінше осы аумақтың көп балалары аталған мектепте білім алуға. Қазіргі күні қашықтықтан оқытып отырғанмен, кезекші сыныпқа барып жүргендер жетерлік.

Осы тұста Тараз көшесімен баяу жүретін қоғамдық көлік те, ызғыған жеңіл көліктердің де саны аз емес. Асфальтпен жүрсең көлік көп, қауіп та көп. Шетпен жүрсең жол жоқ, болс да шаң-топырақ. Осы мәселені ескере отырып, бала-шағасын мектепке апарып отырған ата-аналар жаяулар жолы салына екен дейді. Індеттің соңғы демі шығып, дәстүрлі оқуға қайта оралғанда жұрттың жаяулар жолын таппайтынына бұл көрініс күе.

Жалпы мектеп пен үйлердің арасы 15-20 минуттық жер. Қазіргі күні бұл көшемен мектепке қатынайтындар немесе жұмысына жаяу баратындар жетерлік.

«Мен бұл шағын ауданда 2007 жылдан бері тұрамын. Ол

кезде өзім де мектепке оқитын едім. Сол жылдары батпақ кешіп, қыстың күні су кешіп мектепке баратынбыз. Мына тұрған жолдың орнында үлкен су арнасы бар еді. Қазір оны тегістеп, жол төсеп тастады. Десе де, жаяулар жолының жоқтығы қауіп тудырады. Қай кезде кім көлігімен жаншыл кетер екен деп артымызға қарайлаумен боламыз. Небір жүргізушілерді көреміз. Оның үстіне қарындасымды да мектепке апаратынмын. Ол кезде өзім басқоз боламын. Кейде ол өзі жалғыз қайтады. Бұл өте қорқынышты, - дейді жергілікті тұрғын Бекзатхан Кекілбай.

Аталған мәселеге ден қойып ықшам аудан тұрғындарын неге бір марқайтпаса? Бәрінен бұрын балалар, оқушылар өмірі алдыңғы қатарда екенін ұмытпаған абзал.

Дамир АМАНГЕЛДІ

Нұрсұлтан Назарбаевтың төрағалығымен «Nur Otan» партиясының кезектен тыс XX съезі өтті.

Жасыратыны жоқ, жұрт съезді көптен күтті. Тіпті тағатсыздана күтті десе де болады. Себебі белгілі. Алайда, бұл жолы съезге барамын деп алашақын болып ұшаққа, поезға мініп, Астана асқандар болған жоқ. Қазіргі жағдайдың ерекшелігіне орай, съезд онлайн өтті. Съезд қандай форматта өткенде де күн тәртібіндегі негізгі мәселелер сол күйінде қаралды. Партияның сайлауалды бағдарламасы жарияланды. Айта кету керек, онлайн өтсе де жұртты көп ойландырып, съезд өткенше сабырсыздыққа ежелген партиялық тізім бойынша мәжіліске ұсынылатын үміткерлердің тізімі бекітілді. Ресми ақпарат бойынша:

"**Партиялық тізім 126 кандидаттан тұрады. Олардың ішінде 77 кандидат партияшілік праймериз қорытындысы, ал 49 адам орталық партиялық квота бойынша анықталды.** Кандидаттардың жалпы тізімінде Парламент Мәжілісінің қызметтегі депутаттары 20%-дан аспайды, мемлекеттік басқару саласының өкілдері - 13%, білім және денсаулық сақтау саласы - 12%, үкіметтік емес ұйымдар - 9% және өнеркәсіп - 8% болды. Сондай-ақ, экономистер - 28%, заңгерлер - 20%, кәсіпкерлер - 17%. Ал 21 үміткердің ғылыми дәрежесі бар, оның ішінде 10-ы - ғылым докторы, 11-і - ғылым кандидаты. Тізімнің үштен бірі - әйелдер. Кандидаттардың орташа жасы бұрынғы партиялық тізімдермен салыстырғанда 4 жылға төмендеп, 48 жас болды.

«Nur Otan» партиясының праймеризіне 10 мыңнан астам кандидат, ал республикалық онлайн-дауыс беруге 662 мыңнан аса адам немесе барлық нұротандықтардың 84%-ы қатысты. Қорытындысы бойынша 6253 адам «Nur Otan»-ның барлық деңгейдегі 216 мәслихатқа арналған партиялық тізіміне енді.

Талдау көрсеткендей, өңірлік партиялық тізімдерде әйелдердің үлес саны 22-ден 34%-ға дейін, жастар - 3,5 есе, 7-ден 24%-ға дейін артты. Орташа жас мәслихаттардың қазіргі құрамымен салыстырғанда 7 жасқа - 51-ден 44-ке дейін жасарды. Партиялық тізімдердің 24%-ын мәслихаттардың қазіргі депутаттары құрайды, ал 76% - жаңа тұлғалар.

Бұл ретте партияға 42 мыңнан аса жаңа мүше қосылды. Олардың 1000-нан астамы партияшілік сайлауға қатысып, әрбір 3-шісі «Nur Otan»-ның партиялық тізіміне енді.

Қанша дегенмен партиялық тізімге енетін еңің тұлғаларды анықтау үшін өткізілген праймериз өз тиімділігін көрсетті. Әрине, тізімге ену үшін әр үміткер бірнеше сынақтан өтіп, өз шешендігін, бағылдығын, қабілетін байқатты. Праймериз басталғалы бері елденде жүрген елдің бар ынтасы партиялық тізімге кімдердің енетіні болғандықтан да алдымен соған тоқталғанды жөн көрдік. Қызылорда облысынан кешегі праймеризде көп дауыс жинап, басымдық танытқан ҮІ шақырылымдағы мәжіліс депутаты Б.Кесебаева, «Қазпошта» облыстық филиалының директоры А.Әбибуллаева, СПК «Байқоңырдың» тәуелсіз директоры М.Өміреев есімдері съезде бекітіліп, Мәжіліс депутаттығына баратындығы айқындалды. Сондай-ақ, партия квотасы бойынша тізімге енгендердің арасында қазіргі Мәжіліс депутаты қызылордалық Г.Шиповских те жүр. Бұдан бөлек, есімі елге белгілі Nur Otan төрағасының бірінші орынбасары Б.Байбек, «Самұрық-Қазына» ұлттық қоры Басқарма төрағасы А.Есімов, Үкімет басшысы А.Мамин, оның орынбасары Е.Тоғжанов, Назарбаев қорының директоры Д.Назарбаева, қоғам белсендісі, саясаткер А.Сарым, қазіргі депутаттар Б.Смағұл, Б.Тілеухандар да осы квотада жүр. «Үкіметтің» квотамен Мәжіліске баратынына қарағанда сайлаудан кейін елде бірқатар саяси өзгерістер болғалы тұр.

Съезде партия төрағасы Н.Назарбаев сөз сөйлеп, бірқатар мәселелерді ашып айтты.

“Бүгінде Nur Otan еліміздегі халық өміріне жауапты басты саяси күшке және партияға айналды. Партия тарапынан әрдайым тұрғындарға қолдау көрсетіліп келеді. Партия тұрғындардың осал топтарын назардан тыс қалдырған емес” - деп партияның ел алдындағы жауапкершілігін айқындаса, ел Президенті Қ.Тоқаев: “Алдағы сайлау қоғам үшін өте маңызды. Тұңғыш Президент Н.Назарбаевтың “Бес институционалды реформа мен ұлт жоспарында” қалыптастырған жүйелік жаңғыруға серпіліс беру керек. Содан да - “Өзгеріс жолы: Әр азаматқа лайықты өмір!” сайлауалды бағдарламасын қабылдадық. Бұл әбден зерделенген шынайы, нақты құжат. Экономикадағы қиындықтарға қарамастан Nur Otan үкіметпен бірге алдағы бес жылда 21 трлн теңгені бағдарламасын жүзеге асыруға күш салмақшы. Бағдарлама елдің әлеуметтік ілгерілеуіне және халықтың әл-ауқатын арттыруға бағытталған нақты іс-шаралардан құралған” - деді.

"Nur Otan сайлауалды бағдарламасының **Бірінші басымдығы: өз әлеуетін жүзеге асыру үшін әрбір азаматқа теңдей мүмкіндіктер беру.**

Мемлекет нақты мұқтажға ғана адресстік көмек беруі тиіс. Ең бастысы - әділдік.

Қаржы-несие саясаты жалпыұлттық әлеуметтік-экономикалық бағыттағы байланысты жүзеге асады. Нәтижесінде мұнайға байланысты емес бюджет тапшылығы 2025-ші жылы Үкіметтің есебі бойынша 6% болады, жалпы тапшылық 3%-дан аспауға тиіс.

Екінші басымдық: интеллектуалды ұлт қалыптастыру. Білім, ғылым, денсаулық сақтау, мәдениет, спорт шығындары артады. Оларды қаржыландыру көлемі ішкі жалпы өнімнің 5%-нан кем болмайды. Елде 800 жаңа мектеп салынады, үш ауысымда оқытатын, апатты жағдайдағы мектептер мәселесі шешіледі. Мектептердің барлығы компьютер кабинеттерімен, интернетпен қамтамасыз етіледі. Ел өңірінде Назарбаев университеті жүйесіндегі екі жоғары оқу орны ашылады. 2025 жылға қарай жоғары білім гранты 50%-ға артады. Студенттер шәкірттары 2 есеге, магистранттар мен аспиранттардың шәкіртісі 1,5 есеге өседі. Бизнеске пайдалы идеяларды жүзеге асыру үшін жыл сайын жас кәсіпкерлер үшін 10 мың грант бөлінеді.

Балалардың бос уақытын тиімді өткізу әрі шығармашылық потенциалды дамыту үшін әр мектепте жағдай жасалады. Мемлекеттік тілдің қолдану аясын кеңейту шаралары жасалады. Цифрландыру, телемедицина, биологиялық қауіпсіздік инфрақұрылымы біріккен бірыңғай ұлттық жүйе аяқталады. Нұр-Сұлтан, Алматы қалаларында екі көпсалалы ғылыми-инновациялық клиника салынады. Өңірлік медицинаны дамыту үшін облыстарда 20 қазіргі заманауи дәрігерлік орталық салынады. Аудандық аурухана, перзентхана, елді мекендердегі емдеу орындарын барлық қажетті құрал-жабдықтармен қамтамасыз етіледі.

Педагогтардың жалақысы 2 есеге, 2023-ші жылға қарай дәрігерлердің айлығы 2,5 есеге өседі. Басты мақсат - қазақстандықтардың орташа жас ұзақтығын 75 жасқа жеткізу.

Үшінші басымдық: өңірлер экономикасының тұрақты дамуы. Қатаң, алайда теңдестірілген макроэкономикалық саясат, жеке секторды қолдау, азаматтар алдындағы әлеуметтік міндеттемелерді орындау арқылы экономикалық өсімге қол жеткізу керек. Ол үшін тиімсіз жеңілдіктер мен субсидияларды алып тастау, бюджет шығындарын қатаң бақылау, инфляцияны өсірмеу, теңгенің еркін айналымын қамтамасыз ету керек. Бюджет шығындары оңтайланып, мұнайға байланысты емес бюджет тапшылығын қысқарту, ұлттық байлықты бөлуде әділдікті қамтамасыз ету керек.

Төртінші басымдық - есеп беретін естінтің Үкімет пен жауапты азаматтар.

Еліміз үшін қиын кезеңде партия халыққа одан сайын жақынды түседі. Біздің міндетіміз - өзіне және өз ұрпағына лайықты өмірді қалайтын азаматтардың заңды әрі әділ тілегін жүзеге асыруда азаматтармен бірдей қимыл жасап, бірге болуға қол жеткізу.

Біздің жұмысымыздың басты бағыты адамдардың мұқтажықтары мен мәселелері. Мемлекет халықтың үні мен пікірін естуге міндетті. Парламент пен халыққа есеп беретін үкімет осы бағытта жұмыс істеуі тиіс". Сондай-ақ ел Президенті үміткер болудың жауаптылығына да тоқталды. Нақтылап айтар болсақ, Президенттің айтуынша “Nur Otan партиясынан үміткер болу мемлекеттің болашағына жауаптылық. Партияға мүше болу - артықшылық емес, күн сайын Отан игілігіне қызмет етудегі қоғам алдындағы міндет. Партия еліміздің әралуандығының, әртүрлі көзқарастар мен пікірлердің жиынтығы".

“Біздің үкіметіміз індет кезінде тиянақты жұмыс істеді. Қиындыққа қарамастан тиімді жұмыс істеді. Бағдарламалардағы міндеттер нақты, біз оны орындауға тиіспіз. Нарықтық институттар жұмыс істеуі керек және мемлекет көмектесуге тиіс.

Біз иеліуші партия мәртебесі билік өкіліне қол жеткізу үшін емес, ел мен адамдарға нақты пайда әкелу мүмкіндігін екендігін әрдайым естен шығармауымыз керек. Партия мүшелері, әсіресе мемлекеттік басқару жүйесіндегі жоғары қызметтегілер нағыз еңбексүйгіштіктің, жауапкершіліктің, азаматтық патриотизмнің үлгісі болуға тиіс. Біздің партиядағы әріптестер болашақта да осылай болып қаларына күмән жоқ".

Сөз соңын Н.Назарбаевтың **«Басқа партиялар да бар, әділ де болар. Оған ешкімнің қарсылығы жоқ, қоғам солай, уақыт солай. Бірақ, сол партиялардың барлығы нақты ұсыныс жасап, елге жақсылық жасаса екен дейміз. Тек қана сынап, көшеге шығып, айғайлап, одан не шығады? Қанша айқайласа да, көшеге шықса да, түбінде, жеңағыз қопбалалы аналар, жеңағайы жоқ кісілер кімге келеді? Үкіметке келеді. Бәрі шешетін мемлекет, үкімет»** - деп айтқанымен аяқтағанымыз келеді.

Талсуат ауылдық округінің әкімі лауазымына үміткер Жылқыбай Айбек Жамалұлының ӨМІРБАЯНЫ

қатарында болған; Запастағы аға лейтенант.

Еңбек жолы:

- 1999-2002 жылдар аралығында Алматы қаласындағы «КС» ЖШС-нің сауда жөніндегі менеджері; 2004-2005 жылдары «Төтенше жағдайда штабтар жұмысын ұйымдастыру» мемлекеттік мекемесінде 1 сыныпты кинолог; 2 категориялы кутқарушы; 2005-2011 жылдары Қызылорда облысы Төтенше жағдайлар департаментінің «Жедел кутқару жасағы» мемлекеттік мекемесінде кутқару бөлімшесінің командирі, бас кутқарушы - баспа-сөз хатшы, автокөлік пайдалану жөніндегі бас маман - кутқарушы; 2011-2012 жылдары «Қызылорда қаласының жұмыспен қамту орталығы» коммуналдық мемлекеттік мекемесінің жоғарғы сапаттағы

маманы, бөлім бастығы; 2012-2016 жылдары Қызылорда облысы әкімі аппаратының «Жұмылдыру жұмыстары және дағдарыс жағдайындағы шұғыл талдау орталығы» коммуналдық мемлекеттік мекемесінің Жұмылдыру жұмыстары бөлімінің бастығы; 2016 жылы «Қызылорда облысының жұмылдыру дайындығы басқармасы» мемлекеттік мекемесінің Экономика объектілерін жұмылдыру бөлімінің біліктілігі жоғары деңгейдегі маманы; 2016 жылдың шілдесінен бастап «Қызылорда облысының жұмылдыру дайындығы басқармасы» мемлекеттік мекемесінің Терроризмге қарсы іс-қимыл және арнайы құрылымдарды үйлестіру бөлімінің бастышы қызметін атқарып келеді.

Отбасылы, 3 қыз, 1 ұл тәрбиелеуде.

Талсуат ауылдық округінің әкімі лауазымына үміткер Рамберген Қуанар Тағыбергенұлының ӨМІРБАЯНЫ

2014-2016 жылдары Қорқыт Ата атындағы Қызылорда мемлекеттік университетінде «Құқықтану» мамандығын игерген.

2015-2017 жылдары Ресей Федерациясы Президенті жанындағы Ресей Халық шаруашылығы және мемлекеттік қызмет академиясында Executive MBA «Евроменеджмент - менеджерлерге арналған бизнесі басқару магистрі» оқу бағдарламасы бойынша толық курсын бітірген.

Еңбек жолын 2014 жылы «Қызылорда қалалық ішкі саясат бөлімі» мемлекеттік мекемесінің статист маманы ретінде бастаған. 2014 - 2016 жылдары наурыз

айлары аралығында «Қызылорда облыстық ішкі саясат басқармасы» мемлекеттік мекемесінде бас инспектор; 2016 - 2017 жылдары Қызылорда облыстық ішкі саясат басқармасының «Өңірлік коммуникациялар қызметі» коммуналдық мемлекеттік мекемесінде маман; 2017 - 2019 жылдары Қызылорда қаласы әкімі аппаратының ұйымдастыру-инспекторлық бөлімінің бас маманы; 2019 жылдың наурыз айынан бастап Қызылорда қаласы әкімі аппаратының мемлекеттік-құқықтық жұмыстар бөлімінің бас инспекторы қызметін атқарып келеді.

Отбасылық жағдайы - үйленген.

- 1979 жылы 17 қазанда Қызылорда облысы, Қазалы ауданы, Басықара ауылдық кенесінде дүниеге келген; 1986-1996 жылдар аралығында Құмжик кеңшарындағы №92 К.Күлетов атындағы орта мектепте білім алған; 1997-2002 жылдары Қызылорда қаласындағы Қорқыт ата атындағы Қызылорда мемлекеттік университетінде оқып, «экономист-маркетолог» мамандығын алған; 2002-2003 жылдары Алматы облысы, Ұзынағаш кентіндегі 28237 әскери бөлімінде әскер

САЙЛАУАЛДЫ БАҒДАРЛАМАСЫ

«Өз ісіннің білгірі һәм шебері атану үшін жақсы жұмыс істеп, жетік білуге ұмтылу керек. Қандай әрекет жасап, қандай іс істер болсаңыз да – игілігін көріп, рахатына бөленуді мақсат тұтқан жөн» - деп шығарыс ұлағатын Әл-Фараби айтқандай әр адам алдына мақсат қоя білуі қажет. Мақсатына жету үшін таймлай еңбек етіп, өз-өзіне сенімді болу керек. Сондықтан ең басты міндетім елдің ауызбіршілігін сақтап, табысқа көл жеткізу жолында ауылдық округ тұрғындарымен бірлесіп жұмыс жасау болып табылады.

Ауылдық округтің әлеуметтік, экономикалық көрсеткіштерін жақсарту бағытында қоғамдық кеңес, арадагерлер кеңесі, аналар кеңесі секілді үкіметтік емес ұйымдармен бірлесіп жұмыс жасап, жоспарларымды жүзеге асыру жолында аянбай еңбек етуге дайынмын.

ЖҰМЫСПЕН ҚАМТУ, ӘЛЕУМЕТТІК ҚАМСЫЗДАНДЫРУ, ШАҒЫН ЖӘНЕ ОРТА БИЗНЕСТІ ДАМУ:

- ауыл тұрғындарының әлеуметтік тұрмыстық жағдайын жақсарту мақсатында ауыл шаруашылығы, кәсіпкерлік, әлеуметтік қамсыздандыру салалары бойынша мемлекеттік бағдарламалардың әлеуетін пайдаланып, шағын кәсіпкерліктің дамуына жол ашу. Сол арқылы жана жұмыс орындарының ашылуына ұйытқы болу. Сонымен қатар, жұмыссыз азаматтарды қажетті мамандықтар бойынша қайта даярлап, тиісті мамандық иелерін еңбекпен қамтуға жағдай жасау;

- кәсіпкерліктің дамуы жана жұмыс орындарының ашылуымен қатар, жергілікті бюджеттің нығаюына және салық базасының ұлғаюына септігін тигізеді. Осы ретте, заман талабына икемделген шағын және орта кәсіпті дамыту бағытында жұмыс жасап, тұтынушылардың ең қажетті деген тауарларын өндіру бағытында тың идеяларды іздестіру және оны жүзеге асыру;

- кәсіпкерлікті дамыту бағытының оңтайлы жолдарының бірі инвесторлар тарту бойынша жұмыс жасау.

САЛЫҚТЫ ҰЛҒАЙТУ МЕН АУЫЛ ШАРУАШЫЛЫҒЫ:

- ауылдық округте салық базасын ұлғайту бағытындағы жұмыстарды ұйымдастыра отырып, бюджетке басқа да төлемді міндеттердің түсу көлемін арттыру бағытында тиісті шаралар қабылдау;

- ауыл шаруашылығына (мал шаруашылығымен қоса) жана технологияларды енгізу, шаруашылық жүргізудің озық үлгілерін қолдану бағытында жұмыс жасау.

АУЫЛДЫҚ ОКРУГ БОЙЫНША ИНФРАҚҰРЫЛЫМ:

- Талсуат ауылдық округіндегі жаңадан қоныстанушы тұрғындардың көшелеріне электр желілері мен жоғары кернеулі подстанция орнатып, өз бетімен салынған электр желілерін ауыстыру жұмыстарын жүргізу;

- ауылдық округ аумағын жарықтандыруды жалғастыру (13 көше), абаттандыру, көгалдандыру, аяқ су және санитарлық тазарту бағытындағы жұмыстарды ұйымдастыру;

- ауылдық округтегі клубты салуға қатысу, 9 көшеге орташа жөндеу жұмыстарын (асфальттау) (Құмкөл, Алматы, Ақмешіт, Сейсун, Көкшетау, Орынбор, Арал, Атырау және О.Сауытбаев көшелері), 6 көшеге орта жол жөндеу жұмыстарын жүргізу (таз төсеу) (Сығанақ, 7-көше, Отырар, Қазалы, Ақтау, Жанкент көшелері).

БІЛІМ БЕРУ, СПОРТ ЖӘНЕ ҚОҒАМДЫҚ ҚАУІПСІЗДІК ЖҰМЫСТАРЫ:

- Ұлт болашағы – балалардың сапалы білім мен саналы тәрбие алуына, бүлдіршіндердің толықтай балабақшамен қамтылуына, оқушылар мен мұғалімдердің білімі мен біліктілігін арттыруда жана тәсілдерді қолдануға ықпал жасау;

- ауылдық округ тұрғындарымен бұқаралық спорттық іс-шараларды жүйелі өткізу;

- жастар мен жасөспірімдердің бос уақыттарын тиімді пайдалануға арналған спорттық секциялардың жұмыстарын жандандыру;

- құқық бұзушылық пен қылмыстылықтың және сыбайлас жемқорлықтың алдын алуына бағытталған іс-шараларды жүзеге асыру;

- ауылдық округте қылмыстың, тәртіпсіздіктің алдын алу мақсатында құзырлы мекемелермен бірлесіп, бейне бақылау камераларын орнатуға жұмыс жасау;

- ауылдық округтегі үкіметтік емес ұйымдармен бірлесіп, мәдени-көпшілік іс-шараларды ұйымдастыру;

- жастардың деструктивті діни ағымға еріп кетпеуі мақсатында танымал теологтарды шақыртып, семинарлар ұйымдастыру.

АШЫҚ ӘКІМДІК ЖӘНЕ ӘЛЕУМЕТТЕНДІРУ:

- Талсуат ауылдық округі әкімдігінің қызметін халық үшін өзекті және тұрмыстық мәселелерді қарауына алу мақсатында «Facebook» парақшасының кеңінен пайдалану, «Ақсақалдар алқасы» мүшелерімен отбасы құндылықтарына бітімгершілік бағытын жандандыру, мүгедектер, көпбалалы және тұрмысы төмен отбасылардың жағдайына сәйкес қабылдаулар мен кездесулер өткізу. Сондай-ақ тұрғындармен тікелей байланыс орнатудың барлық мүмкіндіктерін жасау.

НЕГІЗГІ 6 БАСЫМ БАҒЫТТАР:

1. ЖҰМЫСПЕН ҚАМТУ:

- Ауылдық округ тұрғындарының әлеуметтік тұрмыстық жағдайын жақсарту мақсатында жұмыссыздарды мамандыққа қайта даярлау, қоғамдық ақылы еңбекке тарту, жас мамандарды еңбекке баулу, ішкі және сыртқы инвесторлардың тәжірибесін үлгі ретінде кент жастарына үйрету, оларды жұмысқа орналастыру мүмкіндіктерін шешуге көмек көрсету;

- Әлеуметтік аз қамтылған отбасылардың жұмыспен қамтылуына «Жұмыспен қамту Жол картасы» бағдарламасы аясында кент тұрғындарының барынша таратылуын ұйымдастыру;

- «Дипломмен ауылға» бағдарламасы аясында ауылдық округке қажетті мамандарды тарту;

- Ауылдық округтегі мүмкіндігі шектеулі жандарды мемлекеттік бағдарлама аясындағы қайтарымсыз гранттар мен өзге де жеңілдіктерге ындандыру арқылы, қолайлы жағдай жасау;

- Пробациялық бақылауда тұрған азаматтарды қайта даярлау курстарынан өткізу арқылы, жұмыспен қамтуды ұйымдастыру.

2. ШАҒЫН ЖӘНЕ ОРТА БИЗНЕС:

- Кәсіпкерліктің дамуы жана жұмыс орындарының ашылуына, жергілікті бюджеттің нығаюына және салық базасының ұлғаюына септігін тигізеді.

Осы ретте, мемлекеттік бағдарламалардың тиімділігін пайдалана отырып, заман талабына икемделген шағын және орта кәсіпті дамыту;

- Кәсіпкерлікпен айналысуға ауылдық округ жағдайына тән жана жобалар жасау, тиісті мамандармен кездесу, инвесторлар тарту, жобаға қатысқан тұрғындардың өндірген өнімдерін сатудың оңтайлы жолдарын қарастыру;

3. САЛЫҚТЫ ҰЛҒАЙТУ МЕН АУЫЛ ШАРУАШЫЛЫҒЫ:

- Ауылдық округте салық базасын ұлғайту бағытындағы жұмыстарды ұйымдастыра отырып, бюджетке басқа да төлемді міндеттердің түсу көлемін арттыру бағытында тиісті шаралар қабылдау;

- Ауыл шаруашылығы (мал шаруашылығымен қоса) жана технологияларды енгізу, шаруашылық жүргізудің озық үлгілерін қолдану бағытында жұмыс жасау.

4. АУЫЛДЫҚ ОКРУГТЕГІ ИНФРАҚҰРЫЛЫМДАР:

- «Жұмыспен қамту Жол картасы» бағдарламасы аясында ауылдық округі және оған қарасты елді мекендерде ауыз су, жол және электр желілерін жөндеуге қатысты барлық жұмыстарды жүргізу;

- Абаттандыру, жарықтандыру, көгалдандыру, аяқ су және санитарлық тазарту жөніндегі жұмыстарды ұйымдастыру;

- Мемлекеттік жекешелік әріптестік аясында ауылдық округтегі апатты деп танылған мәдениет үйінің құрылысын салу мүмкіндігін қарастыру;

5. БІЛІМ БЕРУ, СПОРТ ЖӘНЕ ҚОҒАМДЫҚ ҚАУІПСІЗДІК:

- «Балапан» мемлекеттік бағдарламасының жүзеге асуына, ауыл бүлдіршіндерін толықтай балабақшамен қамтамасыз ету;

- Ауыл бүлдіршіндеріне ойын алаңы, жастар спорт алаңдарын салуға қатысты жұмыстардың шешімін қарастыру (инвестор тарту);

- Ауыл тұрғындарын түгел қамтитын бұқаралық спорттық іс-шараларды жүйелі өткізу және кент/ауыларалық жолдастық спорттық шаралар ұйымдастыру арқылы салауатты өмір салтына баулу;

- Ауыл тыныштығын сақтау мақсатында құқық бұзушылықтың, қылмыстық және сыбайлас жемқорлықтың алдын алу бағытында құзырлы орындармен бірлесіп отырып, жүйелі жұмыстарды жүргізу.

6. АШЫҚ ӘКІМДІК ЖӘНЕ ӘЛЕУМЕТТЕНДІРУ:

- Ауылдық округ әкімі қызметін халық үшін өзекті және тұрмыстық мәселелерді қарауына алу мақсатында ауыл әкімінің «Ашық әкімдік» мессенджерін кеңінен қолдану, «Ақсақалдар кеңесі», «Қоғамдық кеңес» мүшелерімен бірге отбасылық және адами құндылықтарды насихаттауға бағытталған жүйелі жұмыстарды жүргізу;

- Мемлекеттік жекешелік әріптестік аясында жанадан ауылдық округ әкімі аппаратының ғимаратын салу арқылы әкімдік ғимаратының қызметін «Опен Спейс» форматына көшіру мүмкіндіктерін қарастыру;

- Тұрғындарды өзекті мәселелері бойынша күнделікті қабылдап, мәселелердің шешілуі бағытында тиісті шаралар қабылдау;

- Ауылдық округтегі бұқаралық спорт пен мәдениетті дамыту бағытындағы жұмыстарды жүргізу; - Тұрғындармен ашық диалог орнату.

БАЛЫҚ ШАРУАШЫЛЫҒЫ – СЫР ЕЛІНІҢ БАЙЛЫҒЫ

Балық шаруашылығын дамыту бүгінгі күннің талабы деп білеміз. Тұңғыш Президентіміз Елбасы Нұрсұлтан Әбішұлы Назарбаевтың қолдауымен САРАТС-1 бағдарламасы іске асып, Кіші Арал теңізі қалпына келіп, Арал өңірінде экологиялық жағдай қалпына келтіріліп, бірнеше көлдер мен көлшіктер суға толтырылып, балық шаруашылығы қайтадан дамуда. Ендігі мәселе әр көл иелері бекітіліп берілген көлдеріне келетін су жолдарын тазалап, гидротехникалық құрылыстарын жөндеу жұмыстарын жүргізуі қажет. Бүгінгі күні жоғарыда түсетін судың аз болуына байланысты көлдегі және көлшіктегі суды сақтап қалуға, ішіндегі балықтардың шығынға ұшырамауына жан-жақты жұмыс атқаруға кезек күттірмейтін мәселе болып отыр. Қазіргі таңда маған бекітіліп берілген "Итатқан" көлі бойынша су келетін су жүйелерін тазалау жұмыстары оның жан-жағына ақпараттық тақтайшалар қою, көлдің жағалауын тазалау, көлге Сырдария өзенінен түсетін судан басқа тау суларының түсу жолдары қарастырылып, сол бағытта жұмыстар атқарылып жатыр. Кеңес дәуірінде жоғарыда аталған көлге Сарысу, Шу өзендерінен түсетін су жолдарын қайтадан қалпына келтіру жұмыстарын жүргізуге қоспапарлар жасалуда. Сондықтан әр көл иесінің мақсаты көлдің сақталып, балық шаруашылығын әрі қарай дамуына жұмыс жасалған жағдайда Сыр елінің балық шаруашылығының өсіп-өркендеуіне оң әсерін тигізетіні анық.

Қ. МАХАМБЕТОВ
жеке кәсіпкер

ҚОҒАМНАН ШЕТТЕГЕН ЖОҚ...

Жыл басынан бері Қазақстан Республикасының түзеу мекемелерінен босап шығатын және босатылған 161 азаматқа хабарлама хаттар келіп түсті. Осы хабарламалар бойынша 127 азамат босап шыққан болса, түзеу мекемелерінен босамағандар – 34,161 азаматтың туған-туысқандарынан түзеу мекемелерден жазасын өтеп жатқандармен және жазасын өтеп шыққандардың жанұясында болып әлеуметтік жағдайларын біліп түсініктемелер толтырылды. Босатылған 127 азаматтың ішінде 11 адам/квотамен/ тұрақты жұмыспен қамтылды. Қалған азаматтармен нәтижелі жұмыстар жүргізілуде.

Ағымдағы жылдың осы мерзіміне дейін 82 адам жұмыспен қамтылған, оның 78 азаматы орталық мамандарының ықпалымен қалалық жұмыспен қамту орталығының бірінші ақпарат жүйесі (Еңбек нарығы) арқылы тұрақты жұмысқа орналастырылды, оның ішінде 30-ы квота бойынша орналасты. Кәсіби оқыту, қайта даярлау және біліктілігін арттыру барысында ағымдағы жылы оқуға 39 азамат өтініш білдіріп, тіркеуге алынды. Қазіргі таңда 13-і қысқа мерзімді курсқа жолданып тандаған мамандықтары бойынша оқу курстарын оқыды. Е.Изекенов, Д.Басарова, З.Хултанова, Ә.Ташматов, А.Күбілі, У.Ибишова, Н.Айпейсов, Е.Жетпісбай,

М.Искаков, Р.Жүмадилов, А.Жубаниязов, Ж.Бекетаяв қайтарымсыз несие алып, өз кәсібін ашып жұмысын бастауына көмек көрсетілді. 1-уі /Ж.Диханбаева/ «Жұмыспен қамту» орталығы арқылы тігінші мамандығы бойынша оқуын жалғастыруда.

Мекеме мамандарымен жазасын толық өтеп шыққан және пробация қызметінің есебінде тұратын 343 адамға құқықтық, психологиялық көмек көрсетілді, оның 318-сі пробация қызметінің есебінде тұрса, 25-і жазасын толық өтеп шыққан азаматтар.

Орталық қызметкерлерімен жыл басынан «Өмірлік қиын жағдайда қалған адамдарды қайта әлеуметтендіруге арналған орталыққа» орналастырылғандар саны 23, оның 6-ы жазасын толық өтегендер. Сонымен қатар «Жұмыспен қамту орталығы» арқылы атаулы әлеуметтік көмек (АСП) алуға - 32 азаматқа көмек көрсетілді.

Қазақстан Республикасында жарияланған төтенше жағдай кезеңінде 127 адам әлеуметтік көмек алды, оның ішінде азық-түлікпен көмек көрсетілгендер де бар. Нұр-Отан партиясының «Біз біргеміз» акциясы аясында 50 000 тг жәрдемақы алғандар, қызметінің шектелуіне байланысты 42500тг әлеуметтік төлем алғандар, Төтенше жағдай кезеңінде азық-түлік және тұрмыстық жиынтықтарын сатып алу үшін 5567 тг жәрдемақы алғандар да бар.

Құжаттарын қайта рәсімдеуге және тұрғылықты мекен жайға тіркеуге тұруға 8 азамат орталыққа өтініш білдірді, осы азаматтарға толық көмек көрсетілді.

Жер телімін алуға кезекке тұруға көмек сұраған 10 азамат, пәтер алуға көмек сұраған 3 азамат өтініш білдірген. Соған байланысты Қала әкімдігіне орталықтың қызметкерлері бірге еріп барып өтініштері тіркеуге алынды.

Қызылорда қаласы әкімдігінің қалалық жұмыспен қамту әлеуметтік бағдарламалар және азаматтық хал актілерін тіркеу бөлімінің ұйымдастыруымен «Бос жұмыс орындары жәрменкесі» жыл басынан 3 рет өткізілді.

Қалалық пробация қызметі және «Қылмыстық жазасын өтеген адамдарды әлеуметтік бейімдеу мен оңалту орталығы» бірлесіп, қалалық пробация қызметінің есебінде тұратын тұлғалардың жана өмірі жайлы аралуан іс-шаралар өткізілуде.

Жалпы кезінде істі болып, айып тағылып, қиын жағдайда қалған жандардың өмірге бейімделуіне барынша жағдай жасалуда. Оларға барлық мүмкіндіктер жасалуда.

Б.УРАЗОВ
Қылмыстық жазасын өтеген адамдарды әлеуметтік бейімдеу мен оңалту орталығының әлеуметтік қызметкері

МЕНШІК ИЕСІ:

«Желтоқсан и К» ЖШС

Бас редактор

Сәрсенкүл Бәйдешқызы БИҚОЖА

Бас редактордың орынбасары
Айдана ӘЛИАРЫСТАН

Редакцияның мекен-жайы:

Қызылорда қаласы
Абай даңғылы, 59 (қазіргі Жібек жолы көшесі, «Караван сарай» мейрамханасына қарама-қарсы), 1-қабат

Телефон: 23-16-08
23-16-11

(E-mail: a_akshamy@mail.ru)

Газет Қазақстан Республикасы Байланыс және Ақпарат Агентігінде тіркеліп

№14611-Г «7» қараша 2014 жылы күнелігі берілген.

Алғашқы есепке қою кезіндегі нөмірі мен мерзімі

№1026-Г - 11.01.2000 ж

Газет аптасына бір рет жарық көреді

ТАРАЛЫМЫ: 4000

Газет редакцияның компьютерлік орталығында теріліп, беттелді. Газет Қызылорда қаласындағы «PRINТ» баспаханасында басылды.

Таралу аумағы:

Қазақстан Республикасы Мекен-жайы: Қызылорда қаласы, А.Байтұрсынов көшесі №49

Тапсырыс

Газет бетіндегі жарияланымдардың позициясы мен фактілері үшін редакция жауап бермейді. Қолжазбалар өңделеді және авторларға қайтарылмайды. Газет материалдарын көшіріп басу үшін міндетті түрде редакцияның рұқсаты керек. Сурет сапасына редакция жауап бермейді

Ания Байораз, модератор - Біз енді Қызылорда облысының аграрлық аймақ екенін жақсы білеміз. Өзіңдік брендтеріңіз де бар. Дегенмен, осы балық, күріш, тұздан басқа қандай өнім өндіре аласыздар?

- Биыл біз күріштен жақсы өнім алып отырмыз. Мысалы 62 мың тоннадан астам картоп алынды, 225 мың тонна жоңышқа, сонымен бірге 120 мың тоннадан астам көкөніс алынды. Ал енді биылдан бастап шетелге қамыс, мұздатылған көкөніс экспорттаға бастады. Одан басқа бірінші рет макаронның бес түрін шығара бастадық. Арал қаласында жылына 130 мың тонна болатын ұнтақ түйе сүтін өндіретін зауыт іске қосылатын болады. Жақында екі үлкен инвесторлармен келісімшартқа қол қойдық. Бірі жоңышқаны егіп, қайта өңдеу, екіншісі қызынактан томат жасау. Қуаттылығы жылына 10-15 мың тонна. Осындай ортаараптандыру жұмыстарымен айналысамыз.

Аймақ басшысы елдорда төріндегі Орталық коммуникациялар қызметінде ел журналистерінің сұрақтарына жауап берді. Еліміздегі басалым, телеарна тілшілері мен әлеуметтік желі белсенділері қатысуымен ұзақтығы 70 минутке созылған брифингте түрлі сұрақтар қойылды. Тіпті, әйел әкімнің қарамағындағы бес ер орынбасарларын қалай басқаратыны да айтылмай қалмады. Расында, бұндай ашық сұхбат жұртшылыққа керек-ақ еді. Жыл бойындағы жеткен жетістіктермен қатар олқылықтар да қозғалды. Келіп-кеткен жұрт көп сынап-мінейтін әуежайдың жайынан бастап соңғы кездері күнделікті тақырыпқа айналған дария суының тартылуына дейін біраз ой айтылды. Әкім жауабынан аңғарылғаны: Бастысы қозғалысыз отырған ешкім жоқ. Жан-жақты жобалар жасалып, ауқымды шаруалар атқарылуда. Әкімнің жұмысы әлеуметтік желіде отырған ел-жұрттың айқай шығарған, жұртқа тарапқан әлеуметтік жағдайын ғана дұрыстау еместігін көп жұрт түсінген де сияқты. Сыр суының тартылуы, Аралдың келешегі, бизнес өкілдерін қолдау, аудандардағы әлеуметті арттыру бағытындағы жұмыстарды құлағамыз шалды. Бір ұқпанымыз, аймақ басшысы Сыр бойы халқына ғана емес, аймақтың әрбір құм-тасына да жауапты...

Қызылорда облысының әкімі Г.ӘБДІҚАЛЫҚОВА:

КЕЗ-КЕЛГЕН ДАҒДАРЫСТАН КЕЙІН СЕРПІЛІС БОЛАТЫНЫ СӨЗСІЗ...

Дарын Сағитов, «Qazaqstan» Ұлттық телеарнасы - Гүлшара Наушақызы, жалпы шыны зауыты жайлы аз айтылып жүрген жоқ. Жалпы осы зауыт қашан іске қосылады?

- Шыны зауыты біраз уақыт бұрын қолға алынған. Қазіргі кезде 70 пайыздан астамы бітіп тұр. Жақсы техника келді. Ол техниканы қазір құру процесі де аяқталып қалды. Қалып отырған екі мәселе бақыту ваннасы мен күйдіру пеші. Бұл жұмыс келесі жылы бітпей деп отырмыз. Зауыт әріқарай жұмыс істейді. Жақында ғана министр Атамқұлов келіп, зауытқа байланысты барлық туындап отырған мәселелерді қарады. Оның барлығы шешілетін мәселелер. Сонымен қатар, біз қазірдің өзінде осы зауыттың қасында ілесіне 8 зауыт саламыз деп ойлап отырмыз. Оның ішінде 3 зауыт бойынша біз кәсіпкерлермен келісімге келдік. Оның ішінде шыны, айна жасайтын зауыт. Бұның барлығы біздің елімізге керек. Жылына барлығы бір миллион долларға бізге шыны келеді екен. Оның барлығы енді елімізде қалатын болады. Экспортқа да шығаратын боламыз. Инфрақұрылымдық мәселелерді шештік. Зауыт келесі жылы жұмысын бастайды деп жоспарлап отырмыз.

- Дулат Абибуллаев, «Қазақ радиосынан» - Қоғамда Жаңақорған ауданынан жаңа мектеп салу үшін 2,5 миллиард теңге ақша бөлінген деген хабар бар. Бір мектепті салу үшін осышама қаржы көп емес пе?

- Жыл басында республикалық бюджеттен 2,5 миллиард теңге бөлінген екен. Мен келгеннен кейін бұл мәселені тағы бір рет қарап, бұл мектептің бағасын 600 миллионға дейін төмендеттік. Бұл мектеп екі апаттық мектептің орнына салынып жатыр. 900 бала осы жерде мектепте екі ауысымда оқиды. Ал үнемделген ақша осы аудандағы басқа 300 орындық мектепке жіберілетін болады.

- Қызылорда облысында дәрігер маман тапшы екені белгілі. Бұл мәселе қалай шешілме?

- Біздің облыста әсіресе вирустың өріш тұрған сәтінде дәрігерлер тапшы екенін сезіндік. Жалпы өңірмізде 1423 медициналық персонал жұмыс істейді. Былтыр 170 қосымша дәрігер қажет болатын. Биыл 130 дәрігер қажет. Биылдың өзінде бізге 90 маман оқу бітіріп келді. Жол картасын жасадық. Жүйелі жұмыс істеп жатырмыз. Мысалы, 94 жас резидентурада оқып жатыр. Оның 30-ы биыл келді. Сонымен қатар, БҚО Марат Оспанов атындағы университетке медициналық колледжі бітірген, мектепті жақсы бітірген 100 оқушыны грантпен оқытып жатырмыз. Олар да біртіндеп келеді деп ойдаймыз. Байқоңыр қаласында көпөйінді аурухана салынған болатын. Осы ауруханаға да 12 дәрігерді шақырдық. Олардың пәтер мәселесін бірден шешіп бердік. Өте қажет 20 дәрігерге қазіргі кезде 500 АЕК ретінде қосымша төлем беріп отырмыз. Ол миллион үш жүзден асады.

Ғалымдар Өтемісов, «Астана» арнасы - Жұырда Қызылордалық Қайсар клубының бас бапкері қазақ тілінде сөйлеуге тиым салған екен. Бұл шетелдік легионерлерді көптеп тартудан туындап жатқан мәселе емес пе?

- Жалпы бұл жағдай Қызылорда мен Каспийдың арасындағы ойыннан кейін болған жағдай. Біздің ойыншылар ойынның нәтижесін бір-бірімен қазақ тілінде талқылап жатқан. Сол кезде бас бапкер Младенов қазақ тілінде емес орыс тілінде түсінікті болу үшін сөйлеуді сұраған. Қазір бұл жөнінде мәселе жоқ. Команда бір-бірін түсініп, келесі ойынға дайындалып жатыр. Жақын арада осы біздің команда «Астана» командасымен ойнайды.

Кирилл Денисов, «Қызылординские вести» газеті - Өткен жылы 2020 жылдан бастап газдың тариф бағасы төмендейді деп айтылған еді. Қазіргі кезде баға өзгеріссіз қалды. Бұл жайлы пікіріңіз қандай?

- Мен бұл мәселеден хабардармын. Табиғи монополиямен бірге тарифтік құнды 35 пайызға төмендету керек деп талап қойғанбыз. Бұл шешімнен ҚазТрансГаз Аймақ келіспеді. Бұл сұрақты өз бақылауымызда ұстайтын боламыз. Бүгінде аталған мәселе қайта қаралуда.

Диана Құлмағанбетова, «info@mburo.kz» - 244 ИВЛ аппараттарын алысыңыздар. Осылардың ішінде қаншасы отандық өнім екенін білім келіп еді. Дәл осы отандық тауарлар өңірге жеткізілді ма? Жұмыс жасап тұр ма?

- Жыл басында 64 ИВЛ аппараты болды. Оған қоса 10 ИВЛ аппарат жұмысқа жарамсыз болды. Қазір бізде 96 ИВЛ аппараты қазақстандық-түркиялық тауар. Үкіметтің резервтік қоры есебінен алынды. Бұдан бөлек 52 ИВЛ аппарат гуманитарлық көмек ретінде жеткізілді. Олардың 21-і ресейлік, 12-сі қытайлық, 9-ы түркиялық тауар. Барлық аппараттар алынды. Жұмыс жасау мүмкіншілігі тексерілді. Біразы әлі күнге дейін қолданылған жоқ.

Диана Құлмағанбетова, «info@mburo.kz» - Өңірде 10 мейрамхана өнеркәсіптік өндіріске бет бұрды делініз. Нақты қандай түрлері?

- Бұл мейрамханалардың бірі медициналық орталыққа айналды. Енді бірі шыршы құятын цехке айналды. Үшінші консервіленген ет өнімін дайындаумен айналысады. Осы тектес жұмыстар жасалуда. Әрі қарай да басқа да мейрамханалармен жұмыс жасау ойда бар. Себебі, мейрамхана бизнесі бұл уақытқа дейін біраз шығындарға бапты.

Азамат Тіленов, «Шалқар радиосы» - Сіздің аймақта көпшілік шалдыққан азаматтарды емдеу жұмыстары қалай жүргізіліп жатыр? Және пандемияны болжамай екінің толығына қаншалықты дайынсыздар? Төсек орны жеткілікті ме?

- Жалпы біздің аймақта наурыз айынан бастап 3285 азамат індет жұқтырды. Қазіргі кезде 98,4 пайызы емделіп шықты. Біз екінші толқынға дайындалып жатырмыз. Барлығы 21 инфекциялық ауруханалардың орны дайындалды. Оның ішінде 3200 төсек орны бар. Жалпы құрал-жабдықтардан да біраз қосымша келіп түсті. 244 ИВЛ аппараты, 60 рентген, 10 цифрлы рентгенін алу жоспарда бар. 40 жедел жәрдем автокөліктері келіп жетті. 2 кешенді автобус келді. Ішінде барлық жағдай жасалған. Сонымен қатар, өңірде 200 орындық модульдық аурухана жақын уақытта бітпей деп жоспарлануда.

Жалпы дайындық бар. Екі айлық дәрі қоры бар. Одан басқа 488 миллионға қосымша қорға керек болған жағдайда дәрі алуы белгілені қойдық.

Нұршағанат Несімбаев, «Хабар 24» - Қызылорда облысында пәтер кезінде тұрғандарға үй кезегін пәтерден емес, ықшам аудандан беру бастамасы бар. Ал жеке тұрғын үй салушыларға жер телімін беру мәселесі қалай шешіліп жатыр?

Оқшау ойі: Қазіргі жағдайда жер беру мәселесінің өзектілігін аймақ басшысы атап өтті. Талап бойынша жер алған азамат 3 жыл ішінде жер телімін жандандырып, үй-жай салу қажет. Өкініштісі сол, жер алғандардың біразы жерден айрылмау үшін үсті-үстіне несие алып, шағын қақыра болса да үй тұрғызуға мәжбүр. Ал бұған да мүмкіндігі жоқ, несие алатын көздің бәрін тауысқан жағдайы төмен отбасылар еріксіз жер телімінен айрылып қалауда. Қазіргі уақыттағы табыстың азығына, құрылыс заттарының қымбаттығына орай үш жылдық мерзім кей жұртқа аз ба деген ой келеді. Осы қазаққа несиесіз үй салатын дәуір қашан туады екен?

- Жер мәселесі әр кезде де өзекті. Біздің облыс бойынша 99 мың азамат жер алу кезегінде тұр. Оның ішінде ең көбі Қызылорда қаласында 60 мың адам кезекте тұр. Соңғы жылдар ішінде 27 миллиард теңгеге жер телімдеріне инфрақұрылымдық жағдай жасалған. Оның ішінде бізде 16 мың үйге қазіргі кезде жарық, су, газ беріліп тұр. Биыл 1300 адамға жер бердік. Бірақ, жер берген азаматтар көп жағдайда үй салмай жатады. Заң бойынша 3 жылдың ішінде үй салыну керек. Осы бойынша түсіндірме жұмыстарын жүргізіп жатырмыз.

Юлия Волкова, «Еуразия» арнасы - Сіздің алдыңыздағы әкім Қуанышбек Ысқақов бірнеше рет әуежай мәселесіне байланысты келіссөздер жүргізіліп жатқандығын айтқан болатын. Биылғы жылдың аяқпан айынан бастап бұл жайлы ешқандай ақпарат та, жаңалық та естілмеді. Бұл жоба жасалуда ма? Біз қашан жаңа әуежайды көреміз?

- Сұрағыңызға рақмет. Өте өзекті сұрақ. Бұл мәселе бойынша жұмыс жасаудамыз. Расында, ауқымды жоба болған. Бірақ, бұл жоба тым қымбат. 18 миллиард теңгеге құрайды. Дағдарыс заманында бұндай көлемді жобадан бас тарттық. Себебі, Түркістанда үлкен әуежай салынып бітті. Байқоңырда да әуежай бар. Сондықтан, біздің әуежайға реконструкция жүргізуді жоспарлап отырмыз. Қазіргі кезде барлық құжаттары дайын. Бағасы да ақылға қондымы. 1,5 миллиард теңге. Тіркеу орындары, жүк күтіп алу орындары және түрлі қызметтерді жанап, кеңейту жоспарда бар. Маңынан екінші ғимарат салынады. Бұрынғы ғимарат сақталып қалмақ.

Алина Параджан, «Хабар» арнасы - Сырдариядағы су деңгейінің түсуі тоқтамауда. Осы орайда бірнеше су қоймасы салу жоспарда бар екен. Бұл қалай жүзеге аспақ? Жасалатын жобалар Сырдарияның арнасын реттеуге және Арал теңізінің солтүстік бөлігін сақтап қалу жұмыстарына әсерін тигізбей ме?

- Расында, су тапшылығы жыл сайын сезіледі. Біздің күрішшілер бұны жақсы біледі. Егер секундына 500 м 3 су келуі керек болса, биылғы жылы 250 млн 400 ге дейін ғана су келді. Бұл өте аз. Сондықтан, біз Экология министрлігімен бұл тақырыпты бірнеше рет талқыладық. Бізге министр Мырзағалиев келген болатын. Су қоймаларын салу жөнінде жоспарлар бар. Қазіргі күні бұл шаруаға мамандар көмегі қажет. Менің ойымша бұл жобалар Аралаға кері әсерін тигізбейді. Қазіргі таңда Сырдарияның арнасын реттеу және Арал теңізінің солтүстік бөлігін сақтап қалу жөніндегі жұмыстардың екінші фазасы жүргізілуде. Дүниежүзілік банк 1,5 миллиард доллар қаржы бөлді. Халықаралық және отандық мамандар тартылатын болады. Жоспарлы сметалық құжаттары дайын болған сәтте жұмыс күшіне енебек.

Алина Параджанның екінші сұрағы - 2020 жылы Қызылорда-Жезқазған жолын жөндеуден өткізу жайлы айтылған болатын. Қазіргі күні жұмыстың беталысы қандай? Қашан облыста ақылы автожолдар пайда болады?

Гүлшара Наушақызы - Республика бойынша «Нұрлы Жол» бағдарламасы жүзеге асырылуда. Мемлекеттік маңызы бар жолдар қайта жөндеген болатын. Ендігі кезекте 417 шақырымды құрайтын Қызылорда-Жезқазған жолы қалып тұр. Индустрия министрлігі бұл жоба бойынша жұмыстар атқаруда. Бұл сұрақ бойынша қажетті жобалар мақұлданып, қаржы институты мамандарымен жол құрылысына үкіметтік емес қаржы көздерін қарастыру қаралуда. Жоба үкіметтің мақұлдауында.

Айнур Қоскина, «Вести КС» - Сіз алған ИВЛ аппараттардың қазіргі күйі қандай. Олардың ешқандай ақаулығы жоқ. Мен дұрыс түсіндім бе?

Гүлшара Наушақызы - Ия, біз алған қазақстандық-түркиялық 96 аппарат. Өңірге келісімен біз оларды тексердік. Қазір олар қолданылмайды. Себебі оған қажеттілік жоқ. Бүгін таңертең реанимация хабарласқанымда ковидпен ауырған науқастар жоқ деді. Өткен күндері үш науқас болатын. Қазір олар жазылып шықты.

Айнур Қоскина - Сіздерде соңғы айларда тіркелген науқастардың саны аз. Қалайша науқастар саны азайды? Күніне қанша адамды індетке қарсы сынақтан өткізесіздер?

Гүлшара Наушақызы - Сұрағыңызға рақмет. Тәулігіне біз 1000-1200 адамды сынақтан өткіземіз. Сынақтар ДСМ-нің хатамасына сәйкес жүргізіледі. Біз мойынсұнатын 13 санат бар. Сол санаттар бойынша толықтай сынақтар өткізілуде. Бізде екі апта бойы нәлдік көрсеткіш болды. Қазіргі күндері күніне төрт адамға дейін пайда болуда. Олардың арасында вахталық жұмыстардан келгендер бар. Қазір 161 мобильді топ құрдық. Адамда дене қызуы, ОРВИ күдіктері байқалса үйге барып, сынақ жасайды.

Айнур Қоскина - Бұл сұрақты әріптестерім де қойғысы келеді. Жалпы жерлестеріңіз Нұрлан Ерімбетов жайлы жақсы естеліктер қалдыру үшін қандай жұмыстар атқарылуда? Оған көше атын беру деген секілді...

Гүлшара Наушақызы - Барлығымыз Нұрлан Ерімбетовты жақсы білеміз. Бірге жұмыс жасадық. Ел үшін талай шаруа атқарды. Бірақ, заңдылық бар. Заң бойынша дүниеден өткеніне бес жылдан кейін ғана бұндай жұмыстар жасауға болады.

Ержан Қожасов, облыстық «Сыр бойы» газетінің журналисі - Менің сұрағым ауылшаруашылығы саласында

болмақ. Былтыр біздің облыстан шетелге түйе экспортталды. Биыл сол бастама тоқтан қалып тұр. Осының себебін ашып айтсаңыз. Түйе шаруашылығына қатысты алда қандай жобалар болмақ?

- Бізде мал өсімі бар. Қазіргі кезде ұсақ малдың саны 350 мыңнан асты. Жылқы басы 15000-нан асты. Түйе басы 53 мыңнан асып отыр. Өткен жылы БАЭ, Өзбекстанға, Сауд Арабиясына 600-дей түйе экспортталды. Қазір пандемияға байланысты бұл тоқтан тұр. Бірақ, біз Арал қаласында түйе сүтінен ұнтақ жасайтын зауыт жұмысына дайындалып жатырмыз. Оның қуаттылығы жылына 130 тонна сүт ұнтағы жасалмақ. Жақында біздің бірнеше кәсіпкерлер түйе жүнін және тері өңдейтін фабрикалар ашатындығы жайлы жобаны қолға алуда. Біздің елде жылына 100 тонна түйе жүні сыртқа кетеді екен. Ол өңделсе бағасы 4 есе жоғары болмақ.

Бек Төлеуов, «BAQ KZ» - Қызылорданың намысын қорғайтын осы «Қайсар» клубы. Былтырғы бүйек бекітілгенде басқа әкім болды. Алдағы бекітілетін бүйек қандай болмақ және қандай мақсаттар қойылып отыр?

- Футбол бойынша жыл басында 4 млрд теңге қаржы қарастырылған болатын. Сәуір айында бүйекті қайта қарау барысында бұл сома 1,2 миллиардқа дейін төмендетілді. Келесі жылы 1,350 млрд теңге қарастырып отырмыз. Қазір легионерлер бар. Болашақта олардың саны аз болады деп ойламыз.

«Еуразия» арнасы. Гүлмира Сәулебекова - Менің естүіміше, малшылар жем-шөпке деп субсидия алады. Сомасы онша көп емес дейді. Сонда да үкіметтің тарапынан осындай көмекке олар риза. Осы көмек келесі жылы жалғасады ма? Малшыларға жем-шөпке субсидия беріледі ме?

- Белгілі субсидия қаралған. Жақын арада біз өз ұсыныстарымызды Ауыл шаруашылығы министрлігіне жібердік. Бұл жерде қандай мал түрлеріне, оның өлшемі жайлы нақты ақпарат керек болса қосымша береміз.

Гүлмира Сәулебекова - Менің естүіміше қазіргі таңда Шардара су қоймасында 950 миллион текше метр су бар. Былтыр бұл көрсеткіш 2 миллиард болған. Жазда диқанар бір аз су тапшылығын көрді. Сырдария өзені халықаралық трансшекарада орналасқандықтан бұл мәселе халықаралық деңгейде шешілуі тиіс. Осы мәселе өз шешімін табады ма?

- Жаңа айтылғандай Экология министрлігімен бұл бойынша жұмыс істеп жатырмыз. Ендігі бұл мәселе жақын уақытта мына қысқы суды немесе қар ерітіндісін жинақтау. Және бұл көрші қырғыз және өзбек мемлекеттері басшыларымен шешіледі. Бұл жөнінде көрші Өзбекстаннан делегация келеді деп жоспарланған болатын. Біздің делегация ол жақа барып қайтты. Егістің әртараптандыру мәселесін қойып жатырмыз. Күріш суды өте көп қажет етеді. Оны қалай диверсификациялаймыз деген сұрақтарды талқылап, шешеміз.

Мәдір Құлмырзаева, «Quyzylorda» телеарнасы - Мемлекет басшысы Қасым - Жомарт Тоқаев Арал ауданы Сексеуіл кентіндегі 300 ден астам оқушының мәселесін шешуді тапсырған болатын. Себебі мектепке баратын балалар 13 рельсті кесіп өтетінінен ел хабардар. Пандемия жағдайында бұл түйткіл назардан тыс қалып қойған жоқ па? Бұл мәселе қашан шешіледі?

- Арал ауданы Сексеуіл кентінде осындай проблема болғаны рас. Бізде 500-ге жуық бала жолдың арғы бетінде мектепке қатынап жүрді. Қазір жолдың бергі бетінен «Жұмыспен қамтудың жол картасы» бағдарламасы бойынша 300 орындық мектеп салынып жатыр. Қаржысы 730 миллионнан астам. Бірінші желтоқсанға дейін құрылыс жұмыстары толық бітпейді. 25-ші желтоқсанға дейін құрал-жабдықтарын кіргізетін боламыз. Бұл мектепте екі ауысым оқитын болады.

Жанар Сердалина, «Best news» - Сіз облыс әкімі болған тұңғыш әйелсіз. Қарамағыңыздағы 5 орынбасарларыңыздың бәсеуі де ер азамат. Бұл жерде плюс көп пе, минус көп пе?

- Иә, менің орынбасарларым ер азаматтар. Аудандарда, орталық органдарда қызмет еткен тәжірибелі адамдар. Бұл жерде артықшылық көп деп ойлаймын. Біздің 6 басқарманың басшылығына әйел адамдарды қойдық. 5 департаментте де әйелдер жұмыс жасауда.

Жанар Сердалина - «Бәйтерек» ықшам ауданының тұрғындары жолдың қоғамдық көліктің жоқтығын айтауда. Онымен қоса шибөрлер топырлап жүріп, жергілікті тұрғындардың әресін алады екен. Сіз бұл шағын ауданда болып көрдіңіз бе? Осы тұрарында қандай шаруалар атқарылуда?

- Мен бұл шағын ауданда бірнеше рет болдым. Бұл жақта жылу, су, газ, жарық бойынша мәселе жоқ. Жолдар әлі де жасалуда. Оның үстіне 600 орындық мектеп құрылысы басталған. 25-ші нөмірлі қоғамдық көлік жүреді. Келесі жылы 7 шақырым жол салу жұмыстарына құжаттар дайындап жатырмыз. Келесі жылы жұмыс басталмақ.

Шарина Сақпанова, «Атамекен бизнес» - «Көкқарал» су қоймасы едәуір зақымдалды. Күрделі жөндеу жұмыстары екінші жоба аясында жүргізілме еді. Әлі басталған жоқ. Бұл жайлы не айта аласыз?

- Расында, қазір бұл мәселені зерттеу жұмыстары жүргізілуде. Өздеріңіз білесіздер, 2005 жылы Сырдария арнасын реттеу және Арал теңізінің солтүстігін сақтап қалу бойынша бірінші фазада дамба салынған болатын. Қазір сол аумақтың он бөлігін жуып шаю жұмыстары жүргізілуде. Министр Мырзағалиев осы мәселені қараған болатын. Қазіргі кезде құны 100 миллион теңге жоба сметалық құжат жасалды. Біз келесі жылы жөндеу жұмыстарын бастаймыз деп отырмыз. 4,7 миллиард теңге қаржы бөлінебек.

Сәуле Айтмаханқызы «Facebook» әлеуметтік желісінен - Менің көр сұрағым, жұмысыңыз үйіңде отырған көпбалалы аналарды бейімдеуді қалай шешіп келесіздер?

- Бізде 25400-ден астам көпбалалы ана бар. Биыл 1200-ден астам осындай аналарға 1200-ден астам грант берілді. Ол грант бизнес ашуға беріледі. Сонымен қатар, «DalaTex» компаниясы арқылы 120-дан астам анаға арнайы машина алып, үйінен жұмыс істеуге мүмкіндік жасап жатыр. Аз қамтылған отбасыларындағы талантты балаларға арнайы грант беріледі. Ол республикадағы әртүрлі жоғарғы оқу орнына оқуға түсуге мүмкіндік берді. Басқа да осындай іс-шаралар бар. «Бақытты отбасы» ұйымы жұмыс істеп жатыр. Қызылорда қаласын 8 аймаққа бөліп, әр аймақ мемлекеттік және мемлекеттік емес ұйымдармен бірігіп көмек қажет отбасылардың қартасы жасалады. Осы карта бойынша жұмыс беру, төменгі мөлшердегі несие беру көзделуде.

Р.С. Сонымен қатар аймақ басшысы Гүлшара Наушақызы «Қазақ» радиосына да сұхбат берді. Қысқаша айтқанда 9 ай бойғы тынымсыз тірлік ел-жұртқа жария етілді. Әлеуметтік желіге бұқарадан қыруар сұрақ түсіп жатты. Оның ішінде көпбалалы аналар да, бизнес өкілдері де, жұмыс бар, жұмысы жоқ та өз ой, ұсыныс-пікірлерін білдіріп жатты. Жалпы сұрақ-жауаптың біршама бөлігі бастамасы бар, жалғасы белгісіз мәселелер жайлы болды. Бұған іңдетің әсері де бар екені сөзсіз.

Жақсысы сол, елде жоқ екі миллиардқа салынатын мектептің де онтайлы шешімі; оның шығынына кететін қаржы екі миллиардтан 600 миллионға дейін қысқартылғаны айтылды. Бір жағынан миллиардтар қысқартылма сол мектеп өзі қандай болады екен деген қызық ой тулды.

Бұдан бөлек болғарлық банктердің футболшыларға қазақша сөйлеуге тиым салғаны тұрарында әкім өз ойын айтты. Жыл сайын елді елен еткізетін, тіпті кейде дүрліктерін де аралау оқиғалардың жағдайлардың көптеп орын алатындығы заңдылық па деп қаласын.

Ал әлеуметтік желіде облыс әкіміне халықтың ықпалы, тілегі, ұсыныс-пікірлері де келіп жатты.

Соның біркатары: Тұрғанай Қурманбекова - Жұмыста ілгерілеу бар. «Сабалақ» елдімекенін қолға алып жатыр. Жарайсыз. Еңбегіңіз жансын. Абырой мен табыс тілейміз.

Ақнур Бектай - Сыр өңірінде киелі Жалағаш ауданы қарқынды дамуда. Биыл ауданда «Жұмыспен қамтудың жол картасы» аясында 18 жоба жүзеге асырылуда. Биыл 100 тәсілдік аурухананың ғимараты пайдалануға берілді.

Ал әлеуметтік желідегі өзге де жазбаларға қарасақ, әйел болса да әкім болған, әкім болғаннан кейін ел ішіндегі кейбір қарсылықтарға қарамастан жеті ай бойы «үндемей үйді екі бітірген» Г.Наушақызымен жүзбе-жүз жүздескісі келетіндердің қатары көбейіп келе жатқандығы байқалады. Әкімнен қалай кездесуге болады? Бізді қабылдамайды - деп базына айтушылар да баршылық.

ДАМАНГЕЛДИ

ЖОБА

«Әлеуметтік көмек көрсету, оның мөлшерлерін белгілеу және мұқтаж азаматтардың жекелеген санаттарының тізбесін айқындау қағидаларын бекіту туралы» Сырдария аудандық мәслихатының 2020 жылғы 16 қыркүйектегі №430 шешіміне өзгеріс енгізу туралы

«Қазақстан Республикасындағы жергілікті мемлекеттік басқару және өзін-өзі басқару туралы» Қазақстан Республикасының 2001 жылғы 23 қаңтардағы Заңының 6-бабының 2-3 тармағына және «Әлеуметтік көмек көрсету, оның мөлшерлерін белгілеу және мұқтаж азаматтардың жекелеген санаттарының тізбесін айқындау Қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2013 жылғы 21 мамырдағы №504 қаулысына сәйкес Сырдария аудандық мәслихаты **ШЕШІМ ҚАБЫЛДАДЫ:**

1. Сырдария аудандық мәслихатының 2017 жылғы 16 қыркүйектегі №430 «Әлеуметтік көмек көрсету, оның мөлшерлерін белгілеу және мұқтаж азаматтардың жекелеген санаттарының тізбесін айқындау Қағидаларын бекіту туралы» (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу Тізілімінде №7648 болып тіркелген, Қазақстан Республикасы нормативтік құқықтық актілерінің эталондық бақылау банкіде 2020 жылы 23 қыркүйектегі жарияланған) мынадай өзгеріс енгізілсін:

аталған шешіммен бекітілген әлеуметтік көмек көрсету, оның мөлшерлерін белгілеу және мұқтаж азаматтардың жекелеген санаттарының тізбесін айқындау қағидаларында:

1-тараудың тақырыбы мынадай редакцияда жазылсын:

«1-тарау. Жалпы ережелер»;

2-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

«2. Осы қағидаларда пайдаланылатын негізгі терминдер мен ұғымдар:

1) «Азаматтарға арналған үкімет» мемлекеттік корпорациясы (бұдан әрі – уәкілетті ұйым) – Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес мемлекеттік қызметтерді, табиғи

монополиялар субъектілерінің желілеріне қосуға арналған техникалық шарттарды беру жөніндегі қызметтерді және квазимемлекеттік сектор субъектілерінің қызметтерін көрсету, «бір терезе» қағидаты бойынша мемлекеттік қызметтерді, табиғи монополиялар субъектілерінің желілеріне қосуға арналған техникалық шарттарды беру жөніндегі қызметтерді, сондай-ақ электрондық нысанда мемлекеттік қызметтер көрсетуді қамтамасыз ету үшін Қазақстан Республикасы Үкіметінің шешімі бойынша құрылған, жылжымайтын мүлікке құқықтарды оның орналасқан жері бойынша мемлекеттік тіркеуді жүзеге асыратын заңды тұлға;

2) атаулы күндер – жалпыхалықтық тарихи, рухани, мәдени маңызы бар және Қазақстан Республикасы тарихының барысына ықпал еткен оқиғалар;

3) арнайы комиссия – өмірде қиын жағдайдың туындауына байланысты әлеуметтік көмек көрсетуге үміткер адамның (отбасының) өтінішін қарау бойынша республикалық маңызы бар қала, астана, аудан (облыстық маңызы бар қала) әкімінің шешімімен құрылатын комиссия;

4) ең төмен күнкөріс деңгейі – мөлшері бойынша облыстардағы республикалық маңызы бар қалалардағы, астанадағы статистика органдары есептейтін облыстардағы мөлшері бойынша ең төмен тұтыну себетінің құнына тең, бір адамға қажетті ең төмен ақшалай кіріс;

5) мерекелік күндері – Қазақстан Республикасының ұлттық және мемлекеттік мерекелері;

6) отбасының (азаматтың) жан басына

шаққандағы орташа табысы – отбасының жиынтық табысының айына отбасының әрбір мүшесіне келетін үлесі;

7) орталық атқарушы орган – халықты әлеуметтік қорғау саласында мемлекеттік саясатты іске асыруды қамтамасыз ететін мемлекеттік орган;

8) өмірдегі қиын жағдай – азаматтың тыныс-тіршілігін объективті түрде бұзатын, ол өз бетінше еңсере алмайтын ахуал;

9) уәкілетті орган – жергілікті бюджет есебінен қаржыландырылатын, әлеуметтік көмек көрсетуді жүзеге асыратын республикалық маңызы бар қаланың, астананың, ауданның (облыстық маңызы бар қаланың), қаладағы ауданның халықты әлеуметтік қорғау саласындағы атқарушы органы;

10) учаскелік комиссия – әлеуметтік көмек алуға өтініш білдірген адамдардың (отбасылардың) материалдық жағдайына тексеру жүргізу және қорытындылар дайындау үшін тиісті әкімшілік-аумақтық бірлік әкімдерінің шешімімен құрылатын комиссия;

11) шекті шама – әлеуметтік көмектің бекітілген ең жоғары мөлшері.»;

2,3 және 4-тараулардың тақырыптары мынадай редакцияда жазылсын:

«2-тарау. Мерекелік күндер тізбесі, әлеуметтік көмек алушылардың санаттары және әлеуметтік көмек көрсетудің шекті мөлшерлері

3-тарау. Мұқтаж азаматтардың жекелеген санаттарының тізбесі және әлеуметтік көмек көрсетудің шекті мөлшерлері

4-тарау. Әлеуметтік көмек көрсету тәртібі»;

16 және 17-тармақтар мынадай редакцияда жазылсын:

«16. Өмірде қиын жағдай туындаған кезде

әлеуметтік көмек алу үшін өтініш беруші өзінің немесе отбасының атынан уәкілетті органға немесе кент, ауыл, ауылдық округтің әкіміне мынадай құжаттармен:

1) жеке басын куәландыратын құжатпен;

2) адамның (отбасы мүшелерінің) табыстары туралы мәліметтермен;

3) өмірде қиын жағдайдың туындағанын растайтын актімен және/немесе құжатпен қоса өтініш береді.

Адамның (отбасы мүшелерінің) табысына қарамастан тағайындалатын әлеуметтік көмекті алу үшін адамның (отбасы мүшелерінің) табыстары туралы мәліметтер ұсынылмайды.

17. Салыстырып тексеру үшін құжаттардың төлнұсқалары ұсынылады, содан кейін құжаттардың төлнұсқалары өтініш берушіге қайтарылады.»;

5, 6 және 7 тақырыптары мынадай редакцияда жазылсын:

«5-тарау. Көрсетілетін әлеуметтік көмекті тоқтату және қайтару үшін негіздеделер

6-тарау. Әлеуметтік көмекті төлеу және қаржы-

ландыру

7-тарау. Қорытынды ереже»;

1-қосымша алып тасталсын;

2-қосымша осы қаулыға қосымшаға сәйкес жаңа редакцияда жазылсын.

2. Осы қаулы алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі.

Сырдария аудандық мәслихатының кезекті _____ сессиясының төрағасы

Сырдария аудандық мәслихатының хатшысы

Сырдария аудандық мәслихатының 2020 жылғы _____ шешіміне қосымша

Сырдария ауданының әлеуметтік көмек көрсету, оның мөлшерлерін белгілеудің және мұқтаж азаматтардың жекелеген санаттарының тізбесін айқындау қағидаларына 2 - қосымша

Өмірде қиын жағдайдың туындауына байланысты адамның (отбасының) мұқтажы айқындауға арналған тексеру АКТІСІ

20 жылғы «

(елді мекен)

1. Өтініш берушінің тегі, аты, әкесінің аты (бар болса) _____

2. Тұратын мекенжайы _____

3. Орын алуына байланысты өтініш беруші әлеуметтік көмекке өтініш берген өмірдегі қиын жағдай _____

4. Отбасы құрамы (отбасында нақты тұратындар есептеледі) _____ адам, оның ішінде:

Р/с №	Тегі, аты, әкесінің аты (бар болса)	Туған күні	Өтініш берушіге туыстық қатынасы	Жұмыспен қамтылуы (жұмыс, оқу орны)	Жұмыспен қамтылмау себебі	Қоғамдық жұмыстарға қатысуы, кәсіптік даярлығы (қайта даярлау, біліктілігін арттыру) немесе жұмыспен қамтудың белсенді шараларына қатысуы туралы мәліметтер	Өмірдегі қиын жағдай
1	2	3	4	5	6	7	8

Еңбекке жарамды барлығы _____ адам.

Жұмыспен қамту органдарында жұмыссыз ретінде тіркелгендері _____ адам.

Балалардың саны: _____, олардың ішінен жоғары және орта оқу орындарында ақылы негізде оқитындар _____ адам, оқу құны жылына _____ теңге.

Отбасында Ұлы Отан соғысы ардагерлерінің, Ұлы Отан соғысының ардагерлеріне теңестірілген адамдардың, басқа мемлекеттер аумағындағы ұрыс қимылдары ардагерлерінің, 80 жастан асқан қарт адамдардың, әлеуметтік маңызы бар аурулары бар адамдардың, мүгедектердің, мүгедек балалардың болуы (көрсету немесе өзге санатты қосу қажет)

_____

5. Тұрмыс жағдайы (жатақхана, жалға алынған, жекешелендірілген тұрғын үй, қызметтік тұрғын үй, тұрғын үй кооперативі, жеке тұрғын үй немесе өзге көрсету қажет):

Тұрғын үйді ұстауға арналған шығыстар: _____

_____

_____

Отбасының табысы:

Р/с №	Табысы бар отбасы мүшелерінің (оның ішінде өтініш берушінің тегі, аты, әкесінің аты (бар болса))	Табыс түрі	Откен тоқсандағы табыс сомасы (теңге)		Жеке қосалқы шаруашылық (ауладағы учаске, малы және құсы), саяжай және жер учаскесі (жер үлесі) туралы мәліметтер
			тоқсанға	орта есеппен айына	
1	2	3	4	5	6

6. Мыналардың: автокөлігінің болуы (маркасы, шығарылған жылы, құқық беретін құжат, оны пайдаланғаннан түскен мәлімделген табыс) _____

_____ казіргі уақытта өздері тұрып жатқаннан бөлек өзге тұрғын үйінің болуы (оны пайдаланғаннан түскен мәлімделген табыс) _____

7. Бұрын алған көмегі туралы мәліметтер (нысаны, сомасы, көзі): _____

_____

8. Отбасының өзге де табыстары (нысаны, сомасы, көзі): _____

_____

9. Балалардың мектеп керек-жарағымен, киіммен, аяқ киіммен қамтамасыз етілуі: _____

_____

10. Тұратын жерінің санитариялық-эпидемиологиялық жағдайы: _____

Комиссия төрағасы: _____

Комиссия мүшелері: _____

_____ (қолдары) (тегі, аты, әкесінің аты)

Жасалған актімен таныстым: _____

Өтініш берушінің тегі, аты, әкесінің аты (бар болса) және қолы _____

Тексеру жүргізілуден бас тартқан _____

Өтініш берушінің (немесе отбасы мүшелерінің бірінің) тегі, аты, әкесінің аты (бар болса) және қолы _____

_____ (өтініш беруші тексеру жүргізілуден бас тартқан жағдайда толтырылады)

Күні _____

ПРОЕКТ

О внесении изменений Сырдарьинского районного маслихата от 16 сентября 2020 года №430 «Об утверждении правил оказания социальной помощи, установления размеров и определения перечня отдельных категорий нуждающихся граждан»

В соответствии с пунктом 2-3 статьи 6 Закона Республики Казахстан от 23 января 2001 года «О местном государственном управлении и самоуправлении в Республике Казахстан» и постановлением Правительства Республики Казахстан от 21 мая 2013 года №504 «Об утверждении Типовых правил оказания социальной помощи, установления размеров и определения перечня отдельных категорий нуждающихся граждан»

Сырдарьинский районный маслихат **РЕШИЛ:**

1. Внести в решение Сырдарьинского районного маслихата от 16 сентября 2020 года №430 «Об утверждении правил оказания социальной помощи, установления размеров и определения перечня отдельных категорий нуждающихся граждан» (зарегистрировано в Реестре государственной регистрации нормативных правовых актов за номером 7648,

опубликовано 23 сентября 2020 года в эталонном контрольном банке нормативных правовых актов Республики Казахстан) следующие изменения:

в правилах оказания социальной помощи, установления размеров и определения перечня отдельных категорий нуждающихся граждан, утвержденных указанным решением:

заголовок главы 1 изложить в следующей редакции:

«Глава 1. Общие положения»;

пункт 2 изложить в следующей редакции:

«2. Основные термины и понятия, которые используются в настоящих правилах:

1) Государственная корпорация «Правительство для граждан» (далее – уполномоченная организация) – юридическое лицо, созданное по решению Правительства

Продолжение на 7 странице

Как всем нам известно, охватившая сотни тысяч населения планеты, весь мир пандемия COVID-19 обошла стороной и нашу страну, наш город. Со дня выхода из очередного карантина, связанного со всемирной пандемией «COVID-19», прошло более двух месяцев. Но для того, чтобы опасность вновь не застала нас врасплох, необходимо соблюдать меры безопасности – носить маски, перчатки, постоянно обрабатывать руки специальными растворами. Но самое главное – соблюдение мер безопасности в общественных местах: магазинах, салонах красоты, на рынках и так далее.

другие люди, кому безразлична судьба окружающих.

Как вспоминает главврач, сначала в стационар поступали больные с легким течением вируса. Как правило, они жаловались на отсутствие обоняния, вкуса, слабость. У них был кашель, наблюдалась температура не выше 37-38 градусов. Согласно протоколу, больных лечили в течение двух недель, а на 15-16 сутки у них брали двукратный контрольный анализ на COVID-19 или ПЦР. При отрицательном результате на 17 сутки пациентов выписывали домой. А вот, когда летом началась вспышка

Опытные врачи больницы прикреплены к районам, в год они по 10-15 раз выезжают туда на вызовы по поводу внезапных заболеваний. А еще согласно графику оказывают сельским коллегам практическую медицинскую помощь. Деятельность медработников активизируется при выявлении особо опасных заболеваний – в таких случаях врачи находятся на посту сутки напролет.

Как известно, наш регион – неблагополучный по нескольким инфекционным заболеваниям, таким, как бруцеллез, конго-крымская геморрагическая лихорадка и другим. Ежегодно в разных районах

БОЛЬШАЯ ТЕМА

По состоянию на 23 ноября, в регионе зарегистрированы 3 285 случаев коронавирусной инфекции (КВИ). За последние сутки выявлен один новый случай заражения. Количество вылечившихся в регионе составляет 3233 человека. По данным областного управления здравоохранения, число контактных лиц составило 14 418. В близком контакте с зараженными были 11 669 человек, в потенциальном – 2 739.

В борьбе с коронавирусной инфекцией лучшие человеческие качества проявили сотни кызылординцев. Прежде всего – медики, вставшие за штурвал в борьбе с вирусом и его последствиями. А так же члены общественных организаций, предприниматели, волонтеры и просто неравнодушные люди, объединенные общей целью, сегодня оказывают помощь медицинским организациям, врачам, борющимся на передовой с COVID-19, людям, оказавшимся в сложной ситуации. Чиновники и бизнесмены единым фронтом объединились в борьбе с коварным вирусом, принося в копилку побед над коварным заболеванием свой вклад.

– Для нас дороги жизнь и здоровье каждого кызылординца, – сказал еще летом, во время карантина, на одной из встреч с медиками аким города Нурлыбек Налибаев.

Медицинские работники в это сложное время оказались на передовой борьбы с коронавирусом. Они спасали жизни, в прямом смысле слова забыв про себя и свои семьи, ведь многим приходилось буквально пережить в больнице, чтобы осуществлять дежурства и не нести инфекцию домой. Естественно, работать в таких условиях не просто тяжело, а крайне сложно – и с психологической, и с физической точек зрения. Сейчас ситуация постепенно нормализуется, люди возвращаются к привычной жизни. Но медики продолжают оставаться на посту, ведь их основная задача – спасать жизни. И они продолжают работать с полной самоотдачей.

Со дня объявления режима чрезвычайного положения в Казахстане немало врачей, среднего и младшего медперсонала оказались на передовой борьбы с коронавирусной инфекцией. На самом трудном участке, рискуя здоровьем и жизнью, достойно выполняли свой служебный долг медработники областной инфекционной больницы.

Как отметила главный врач больницы Айна Мухамбетова, первую больную коронавирусной инфекцией в стационар доставили 28 марта.

– Мы сразу же приступили к лечению больной, а затем и других пациентов, которые поступали к нам, – говорит А.Мухамбетова. – На тот момент весь наш медперсонал был готов к приему инфицированных больных. В течение двух месяцев они прошли обучающие курсы, изучили протокол Минздрава РК по лечению носителей COVID-19. В связи с эпидемиологической ситуацией по коронавирусу в больнице было создано 60 дополнительных коек, организованы карантинный, провизорный и инфекционный стационары, открыты ковид-отделения. К борьбе с опасной инфекцией были привлечены 12 врачей, столько же медсестер (еще 30 таких специалистов пригласили из других учреждений). Медики несколько месяцев не были дома и не видели своих родных. Из-за риска распространения инфекции покидать стационар было запрещено.

По словам главврача, во время пандемии в стационар в сутки поступало по 40-50 человек, были среди них и пожилые люди, старшему из которых было 90 лет. Доставляли и детей. В тот нелегкий период было трудно не только физически, но и психологически. Были случаи, когда пациенты в испуге пытались сбегать из стационара, были в истерике. Медики успокаивали их, старались поддержать морально.

Многие медработники в тот нелегкий период подхватили опасную инфекцию, и им пришлось пройти лечение. Для решения проблемы с нехваткой кадров руководство больницы пригласило на помощь врачей-инфекционистов из районов. С аппаратами искусственной вентиляции легких помогли предприниматели, волонтеры и

заболевания, медперсоналу больницы пришлось забыть об отдыхе. Все работники находились в стационаре сутки напролет. Нагрузка была большая. Немало больных поступало в тяжелом состоянии: с высокой температурой, одышкой. Некоторые жаловались на нехватку воздуха и таких пациентов сразу же подключали к кислородному концентратору, проводили необходимое лечение.

Вот как об этом периоде вспоминает кызылординка Гульжан Акбалаева, переболевшая COVID-19.

– В начале июня у меня неожиданно поднялась температура до 39 градусов, давление – до 130, ощущала слабость, – сказала женщина. – Сразу вызвала «Скорую помощь». Врачи приехали быстро, сделали необходимые уколы, но давление не падало. Поэтому бригада

области фиксируется рост заболеваемости по желтухе, кишечным инфекциям. Врачи-инфекционисты выезжают и оказывают практическую помощь на местах. Напомним, что в 2019 году в области была широко распространена заболеваемость корью. Как показал анализ, основную часть больных тогда составили молодые люди в возрасте от 20 до 29 лет, которые в свое время не получили прививки. Благодаря проведенной профилактической работе по их иммунизации, по итогам первого квартала 2020 года заболеваемость корью снизилась почти на 40 процентов.

Что касается ККГЛ, в апреле 2020 года в области был зарегистрирован первый с начала года случай укуса клеща с подозрением на конго-крымскую геморрагическую лихорадку. Тогда диагноз у жителя поселка Жосалы Кармак-

«Скорой» приняла решение отвезти меня в областную инфекционную больницу. Медики взяли у меня анализ на COVID-19, который дал положительный результат. Я плохо себя чувствовала, не было аппетита. Но забота медиков и лечение дали свой результат. Буквально через несколько дней мне стало лучше. Еще через пару дней, после того как сняли рентген, мне поставили диагноз – двухсторонняя пневмония. К счастью, и с этой болезнью врачи помогли справиться. И спустя 15 дней меня выписали домой. Дальнейшее лечение проходило под контролем медиков городской поликлиники №3. Я благодарна всем медработникам, которые в нелегкое для страны время, рискуя своей жизнью, здоровьем боролись за выздоровление больных.

Всего в области с начала пандемии было зарегистрировано 3262 больных коронавирусной инфекцией. Из всех случаев коронавируса 69 были завезены извне. Сейчас в инфекционном стационаре лечатся 25 больных, трое находятся в реанимации. С начала пандемии здесь пролечено 949 пациентов с диагнозом COVID-19.

Сотрудники инфекционки заняты не только в борьбе с коронавирусом. На их счету борьба со многими тяжелыми заболеваниями. Бруцеллез, бешенство, конго-крымская геморрагическая лихорадка, дизентерия и – болезни, которые умеют побеждать наши медики. И это далеко не полный список.

Областная инфекционная больница на 185 койко-мест была сдана в эксплуатацию в июле 1989 года. Здесь функционируют 6 основных отделений. Также есть приемное отделение, физкабинет, кабинеты рентгена, УЗИ и ЭКГ, клиника-диагностическая лаборатория и другие. Материально-техническая база больницы оснащена в соответствии с современными требованиями более чем на 80 процентов.

В разные годы больницы управляли опытные врачи. Первым руководителем учреждения с 1989 по 2000 годы был обладатель нагрудного знака «Отличник здравоохранения РК» Базарбай Атабаев. С декабря 2015 года и по сей день инфекционную больницу возглавляет Айна Мухамбетова.

шинского района, к счастью, не подтвердился. Он был госпитализирован в районную инфекционную больницу, где были проведены необходимые лабораторные исследования и оказана своевременная медицинская помощь. В очаге распространения клещей были организованы противоэпидемические и профилактические мероприятия. С диагнозом ККГЛ в прошлом году было зарегистрировано 2 больных, с начала 2020 года – 4. Все пациенты получили необходимое лечение.

– Наши врачи регулярно проходят курсы повышения квалификации по ряду инфекционных заболеваний, – рассказывает Айна Мухамбетова. – Они участвуют в научно-практических конференциях, семинарах... Совместно со специалистами сельского хозяйства организуют выездные семинары по профилактике ККГЛ и бруцеллеза. Кроме того, на базе нашей больницы специалисты кафедры инфекционных заболеваний Алматинского института повышения квалификации врачей проводят выездные курсы, на которых обучение прошли около 30 наших врачей. Надо отметить, что с алматинскими коллегами у нас установлена тесная связь. При необходимости профессора вуза консультируют наших врачей, а в особых случаях мы направляем на лечение в этот институт наших больных.

В стационаре организована работа учебного методического центра, в котором медики получают знания по борьбе с инфекционными болезнями, а также по лечению заболеваний верхних дыхательных путей по программе ВОЗ ЮНИСЕФ. В течение года здесь проходят обучение около 30 врачей и столько же медсестер. Основная цель – снизить в районах смертность от вышеуказанных заболеваний среди детей до 5 лет.

По словам А.Мухамбетовой, за 9 месяцев 2020 года в области зарегистрировано 1280 больных с острой кишечной инфекцией, что на 1134 меньше, чем за аналогичный период прошлого года. Из них 978 детей до 14 лет, 256 – до 1 года.

Благодаря профилактическим мероприятиям удалось снизить заболеваемость дизентерией. К примеру, если в 2019 году с таким диагнозом было зарегистрировано 62

пациента, то в 2020 году – 14. Из них 11 – дети до 14 лет. А вот показатель ротавирусного энтерита – инфекционного заболевания, являющегося наиболее частой причиной диареи у детей – в этом году увеличился. В прошлом году было зарегистрировано 4 больных, а в 2020 году – 19.

Почти в шесть раз отмечается снижение заболеваемости сальмонеллезом (в 2019 году – 38 случаев, в 2020-ом – 6). Меньше стало пищевых отравлений, больных бруцеллезом, скарлатиной.

Как отмечает А.Мухамбетова, самый высокий показатель заболеваемости приходится на долю острых респираторных вирусных инфекций (ОРВИ). Далее следуют острые кишечные инфекции. За отчетный период от ОКИ пролечено 1277 человек, что почти в два с половиной раза меньше прошлогоднего показателя. Из них почти 90 процентов – дети до 14 лет.

в Казахстане, – мониторинг, оказание практической помощи.

– Наши профессора проводят операции по ряду онкозаболеваний, ознакомились, в достаточном ли количестве имеется препаратов, какие есть проблемы, – сказала директор НИИ. – Эти и другие вопросы полностью изучаются. В ходе мониторинга было также выявлено, что в наличии есть все необходимое медицинское оборудование. Из-за пандемии коронавиральной инфекции наблюдаются проблемы с выявляемостью онкозаболеваний. Ведь люди старались находиться дома, не приходили на скрининги, профосмотры. Но, несмотря на это, областной онкоцентр оказывал помощь своим пациентам и даже были организованы койко-места для онкобольных с COVID-19. Сегодня, пока наблюдается стабилизация ситуации, мы призываем все категории граждан, которые подлежат скрининговым обследованиям пройти их, все они бесплатные. Во всех областях предусмотрен такой вид диагностики, как маммография и нужно пройти ее женщинам от 40 лет. Сегодня в онкологическом центре региона работают все хирургические службы.

По показателям онкологической заболеваемости Кызылординская область находится на 15 месте по стране. Ежегодно регистрируется около тысячи новых онкобольных. Наиболее распространены злокачественные опухоли пищевода, легких и желудка. По структуре смертности также преобладают эти заболевания. В связи с тем, что в регионе распространены такие злокачественные новообразования, специалисты рекомендовали использовать фиброгастроэнтоскопию для выявления болезней на ранней стадии. По мнению директора НИИ, особое внимание своему здоровью нужно уделять больным, страдающим заболеваниями щитовидной железы. Им следует регулярно проходить обследование.

Д.Кайдарова отметила, что будущий онкоцентр, строительство которого намечается начать в декабре, будет оснащен современным оборудованием. Кадровый состав сформирован, кроме того, в течение двух лет будут подготовлены резиденты по узким специальностям. Планируется, что в центре будут оказывать реабилитационную, паллиативную помощь, современные методы лучевой терапии и прочее.

Но вернемся к теме коронавируса. В области с начала пандемии было зарегистрировано 3262 больных коронавирусной инфекцией. В области сформирован перечень лекарственных средств для своевременного обеспечения инфицированных пациентов. Во избежание дефицита лекарств, который наблюдался в начале пандемии, главными пульмонологом и инфекционистом области проведен анализ недостающих медикаментов, составлен список согласно протоколу лечения COVID-19. При этом за основу взяты лекарственные препараты, которые были использованы для лечения больных коронавирусом и вирусной пневмонией во время первой волны пандемии.

На уровне организаций первичной медико-санитарной помощи проводится системная работа по повышению доступности медпомощи больным, а также нуждающимся в медуслугах в домашних условиях. В Кызылорде сформировано 38 специальных мобильных бригад.

Специалисты призывают строго соблюдать санитарно-эпидемиологические требования в общественных местах, носить маски, пользоваться антисептиками. При первых признаках простудных заболеваний не надо заниматься самолечением, следует обратиться за помощью к врачу.

Так или иначе, все мы будем в ближайшие годы жить в новых условиях возможной встречи с коронавирусом. Сегодня наши знания об этой инфекции расширились. Есть меры профилактики, которые действительно имеют значение, самое главное – имеют результат по снижению количества заболевших.

В периоды эпидемических вспышек экстренная профилактика, специфическая профилактика и меры гигиены, являются основным способом снизить риск инфекционного заболевания. Но этого недостаточно. Сегодня многие эксперты пришли к выводу, что даже предшествующее заболевание ОРВИ, в условиях эпидемии является фактором риска для развития COVID инфекции.

Известно, что любую болезнь легче предотвратить, чем лечить. Поэтому всегда очень много внимания уделяется ее профилактике и предупреждению. Повысить устойчивость организма к вирусам и помешать их проникновению в организм – вот основная наша задача. Поэтому необходимо не расслабляться, напротив, придерживаться всех необходимых мер безопасности. Только так мы сможем уберечь себя и своих близких от этой коварной болезни.

Как отметила Д.Кайдарова, цель приезда в регион сотрудников их института, который курирует онкологическую службу

АИТВ жұқпасының алдын алыңыз!

АИТВ-жұқпасы әлем бойынша күрделі проблемаға айналды. Зерттеу нәтижелері көрсетіп отырғандай, жыныстық жол дүние жүзінде ең көп таралған АИТВ-жұқпасының берілу жолы болып саналады. Жыныс жолымен берілетін леспелі жұқпалар кезінде АИТВ берілу тәуекелділігі ұлғаяды. АИТВ сонымен бірге қынап пен аналық бездің мойнында табылады. АИТВ-ның екінші жұғу жолы – егілетін нашакорлар арасында бір шприцті не инені пайдалану. Сондай ақ қан мен оның құраушыларын құю кезінде де АИТВ жұғуы мүмкін. АИТВ донорлық қан препараттарында, жана қатырылған плазмада, тромбоциттарды массада, жою факторлары препараттарында болуы ықтимал. Жұқтырылған қанды құюдың 90-100% жағдайы жұқтыруға әкеледі. Ауру жұқтырудың тағы бір жолы, анандан балаға берілуі. Ұрыққа жұғу жұктілік кезінде өтуі мүмкін-вирус плацент арқылы, сондай ақ туу кезінде өтуге қабілетті. Бұдан басқа, емшекпен емізу кезінде жұқтырудың айқын тәуекелі болады. Вирус АИТВ жұқтырған ананың емішегі мен емшек сүтінде анықталған. Сондықтан АИТВ жұқпасы емшекпен емізу қарсы көрсеткіші болып табылады. АИТВ ауру адамнан медициналық персоналға және кері қарай да жұғуы мүмкін.

Алдын алу шараларын сақтауда басты назарда ұстайтын мәселе-қауіпсіз төсек қатынасы. Яғни қатынаста кезінде мүше қапты пайдаланған жөн, өз кезегінде жұқтыруды болдырмауға көмектеседі, алайда мүшеқапты дұрыс пайдаланғанын өзінде, ол ешқашан 100 пайыз қорғай алмайды. Екіншіден, адалдығын сақтайтын бір ғана жыныстық серіктесің болуы керек. Алдын алу үшін бір жолы – есірткі тұтынуудан бас тарту қажет. АИТВ жұқтырған ана емшекпен емізуді болдырмауы керек.

М.ҮСЕНОВА,

Жапақорған ауданының психолог-меттік кабинетінің медикесі

Өзіңді АИТВ жұқпасынан қорға!

Дүние жүзі АИТВ/ЖИТС індетін білгеніне және онымен күресіп жатырғанына 40 жылдан астам уақыт өтті. Жыл өткен сайын бұл індет кең етек алуда әсіресе жастар арасында АИТВ-ға шалдығушылар көбейіп келеді. Дүние жүзінде 1 минутта 1600 адам АИТВ жұқтырса, 7000 адам осы індеттен өлімге душар болады. Статистикалық мәліметтерге тоқталатын болсақ осы жылдың 10 айында Республикада 2719 адам АИТВ жұқтырып отыр. Бұл дегеніміз медицина саласындағы өзекті мәселенің бірі болып отыр.

АИТВ-адамның қоғамның тапшылығының вирусы, адам ағзасының әртүрлі жұқпалардан қорғайтын қорғаныш жүйесін зақымдайды. Ал ЖИТС АИТВ мен байланысты туындайтын сырқат, яғни АИТВ соңғы сатысы.

Қазіргі кезге дейін АИТВ жұқпасынан толық сауықтыратын дәрілік препарат немесе вакцина шығарылған жоқ. АИТВ қоздырғышы вирус тек адамнан адамға жұғатын жұқпа. Яғни адам ағзасының биологиялық сұйықтықтарында әсіресе қанда, шүетте, қынап сұйықтығында, емшек сүтінде жұқтыру қауіп жоғары деңгейде бөлінеді. Сондықтан АИТВ жұқпасының негізгі 3 жұғу жолы дәлелденген.

Біріншіден қорғалмаған жыныстық қатынас презервативсіз арқылы, екіншіден қан арқылы, үшіншіден анандан балаға жатыр арқылы берілуі, босануы кезінде немесе ана сүті арқылы беріледі. АИТВ вирусы АИТВ жұқтырған адамда ЖИТС –пен ауыратын адам ағзасында өмір бойына қалады, және сау адамдарға жоғарыдағы жолдармен жұғайды. АИТВ жұқпасына шалдыққандар өзінің АИТВ статусын біле тұра екінші адамға жұқтырса жауапқа тартылатыны заңда көрсетілген. АИТВ инфекциясы тұрмыстық заттармен жұқпайды. АИТВ шалдыққанмен бірге тұрғанда, сойлекенде, тамақтанғанда жұқпайды.

АИТВ шалдыққандарды қоғам тарапынан қолдап, ем алуына, толық қанды өмір сүруіне жағдай жасауы керек. Себебі олар шеттегі, кемсіту салдарынан ем алуына, медициналық көмекке жүгінуге, өзінің сатусын жасыруға мәжбүр болады. Жыл сайын республика көлемінде Дүниежүзілік ЖИТС-ке қарсы күрес компаниясы өткізіледі. Бұл компанияның мақсаты жастардың, ерлер мен ерлер арасында жыныстық қатынас жасайтындардың, жыныстық қатынас қызметкерлері арасында, инъекциялық есірткі тұтынушылардың арасында жұктілік кезінде анандан балаға берілуін болдырмау. АИТВ жұқпасына шалдығушыларды төмендету. АИТВ-мен өмір сүрушілерге және олардың жанұясына әлеуметтік қолдау көрсету стратегиясын күшейтеу. АИТВ жұқтырғандарды кемсітуге, алауақа, таңба басу сияқты келесіз әрекеттерге жол бермеу.

Әрбір адам өзінің АИТВ статусын білуге құқылы. Кез келген адам АИТВ қанды тестілеуден өткізу арқылы өзінің статусын біле алады. Жалағаш аудандық емханасында психолог-меттік кабинет жұмыс жасайды. Егер сіз өзіңді АИТВ тексертіңіз келсе құпиялылық сақтала отырып, жасырын тексерте аласыз. Әр адамның денсаулығы әркімнің өз қолында, сондықтан жас ұрпаққа айтарым жат әдеттерден бойымызды алшақ ұстап, дені сау ұрпақ болып қалыптасуға ат салысайық!

А.БЕКНИЯЗОВА

Жалағаш ПӘК дәрігері

Дүниежүзілік ЖИТС-ке қарсы күрес күні

Қазақстан республикасында АИТВ (ВИЧ) (АИТВ-адамның иммунитет тапшылығының синдромы, ВИЧ-вирус иммунодефицита человека) инфекциясының індеттік ахуалы жылдан жылға күрделене түсуі, үстіміздегі жылдың 9 айында республика бойынша 2447 ҚР азаматы тіркелді. Олардың 30,6% инъекциялық есірткі тұтынушылар болса, 62,6% жыныстық қатынас арқылы, 6,3% жұқтыру жолы нақтыланбаған, 0,5% АИТВ жұқтырған анандан туылған балалар құран отыр.

Облыста 2020 жылдың 9 айында 10 адамнан АИТВ инфекциясы анықталды, олардың 90% жыныстық қатынас арқылы, 10% жұқтыру жолы нақтыланбаған. АИТВ инфекциясының алғашқы оқиғасы тіркелген сәттен бері облыста өсу үрдісімен алғанда тіркелгендердің саны 172-ге (100 мың адамға шаққандағы көрсеткіш-15,7), ал Республикада бұл-32069-ға (100 мың адамға шаққандағы көрсеткіш-140,7) жетті.

Қазіргі таңда елімізде аталмыш инфекцияның алдын алу мақсатына қомақты қаржы жұмсалып жатқанымен оның алдын ала егетін вакцина немесе адам ағзасын вирустан толық тазартатын дәрілер табылған жоқ. Дүниежүзілік денсаулық сақтау ұйымының ұйғарымымен 1988 жыл бірінші рет 1-желтоқсан Дүниежүзілік ЖИТС-ке (ЖИТС-жұқтырылған иммунитет тапшылығының синдромы) қарсы күрес күні ретінде аталып өтілген. Ал, 1999 жылдан бастап 1-желтоқсан Дүниежүзілік ЖИТС-ке қарсы күрес компаниясы болып өзгертілді.

Биыл 2020 жылғы 16-22 қараша аралығында COVID-19 бойынша аймақтық эпидемиологиялық жағдай мен шектеулерді ескере және әлеуметтік арақатынастық пен бетперде ережесін сақтай отырып жүргізу жоспарланды.

2020 жылы COVID-19 пандемиясы адамзаттың денсаулық мәселелеріне және пандемияның өмірмен өмір сүруге қалай әсер ететініне

назар аударды. COVID-19 денсаулықтың теңсіздікті азайту, адам құқықтары, гендерлік теңдік, әлеуметтік қорғау және экономикалық өсу сияқты басқа да маңызды проблемалар мен тығыз байланысты екенін тағы бір рет көрсетті.

Осыған байланысты 2020 жылғы Дүниежүзілік ЖИТС-пен, күресу күнінің тақырыбы «Жаһандық ынтымақтастық, жалпы жауапкершілік» тақырыбы болды.

COVID-19 пандемиясы әрбір адам қауіпсіздікте болмайынша, ешкімде қауіпсіздік болмайтындығын көрсетті. Егер біз бұл жолда жетістікке жетулі қаласақ, адамдарды назардан тыс қалдыруға болмайды. АИТВ және COVID-19 пандемиясын тоқтату үшін стигма мен дискриминацияны жою, адамдарды назарға алу және біздің жауап әрекетімізді адам құқықтары мен гендерлік бағдарланған тәсілдерге негіздеу қажет.

COVID-19 пандемиясы біздің қоғамдарда қалыптасқан теңсіздікті анықтады. Бұл денсаулық дағдарысы, көптеген адамдар сияқты, ең келей және осал адамдарға қатты әсер етеді. Біз COVID-19 дағдарысы АИТВ-мен өмір сүретін адамдардың, әйелдер мен қыздардың, сондай-ақ халықтың негізгі топтарының проблемаларын шықтырғанын көрдік. Бұл өмірлік маңызды медициналық көмекке қол жеткізу проблемалары, маргинальданған топтардың АИТВ-ға осалдығын арттыратын әлеуметтік және экономикалық теңсіздікті күшейтеді. Алайда, бұл дағдарыс оянудың сигналына айналды, бәрін басқаша жасауға мүмкіндік берді-жақсырақ және бірге. Қоғамдық денсаулыққа қауіп ретінде ЖИТС-ті жеңу - еліміз COVID-19-бен қалай күресетініне байланысты.

ЖИТС-ке қарсы жауаптың сәттілігінде маңызды рөл атқарған қауымдастықтардың көшбасшылығы мен қатысуы COVID-19-ға жауап беруде шешуші рөл атқарды. Біз қоғамдық белсенділік пен ынтымақтастықтан АИТВ-ға

шалдыққан адамдарды ақпаратпен, көрсетілетін қызметтермен, әлеуметтік қорғаумен және үмітпен қамтамасыз етудің кепілі болуының көптеген мысалдарын көрдік. Алайда, мұндай ынтымақтастық қоғамдастықтардың жалғыз жауапкершілігі бола алмайды. Үкімет, донорлар, дін лидерлері, азаматтық қоғам және әрқайсымыз әлемді сау ету үшін өз үлесімізді қосымыз әреке.

COVID-19 сонымен қатар саяси ерік-жігердің өзгертуге қалай әкелетінін көрсетті. Біз үкіметтердің төтенше саяси шешімдер қабылдағанын және өмірді сақтап, өмір сүру үшін қаржылық ресурстарды қамтамасыз ететінін көрдік. Біз АИТВ-ны емдеудің үздіксіздігін қамтамасыз ету үшін елдер арасындағы ынтымақтастықтың күәсі болдық және біз елдердің COVID-19 вакцинасын барлығына әділ негізде қол жетімді халық вакцинасына айналдыру туралы халықаралық үндеуді қолдағанын көрдік. ЖИТС-тің қоғамдық денсаулыққа қауіп төндіруін жою жөніндегі іс-әрекеттермен 2030 жылға қарай қадам баса отырып, біздің мақсатымызға жету үшін саяси ерік қажет. Барлығы біздің қолымызда!

Тең құқықты қоғам мүддесі үшін батыл қолбасшылық, барлығына денсаулық құқығын қамтамасыз ету, сондай-ақ тұрақты және әділ жаһандық қалпына келу сәті туды. Осы Дүниежүзілік ЖИТС-ке қарсы күрес күні біз бүкіл елді бізбен бірге дені сау қоғам құру жөніндегі күш-жігерімізді жандандыруға шақырамыз. Дүниежүзілік ЖИТС-ке қарсы күрес күні бізге барлығын жаһандық ынтымақтастық пен ортақ жауапкершілікке шақыруға мүмкіндік береді.

Ж.ҚЫСТАУБАЕВА

ЖИТС-тің алдын алу және оған қарсы күрес жөніндегі облыстық орталықтың ұйымдастыру әдістемелік бөлімінің дәрігері.

ТУБЕРКУЛЕЗ И ВИЧ

Одним из факторов, объясняющих закономерность преимущественного сочетания туберкулеза и ВИЧ-инфекции, являются особенности развития патогенеза обоих заболеваний. Как доказано, ВИЧ поражает и приводит к гибели преимущественно Т-лимфоцитов, которые играют ключевую роль в противотуберкулезном иммунитете. Снижение их количества в организме человека серьезно нарушает клеточный иммунитет. В то время как на ранних стадиях ВИЧ-инфекции морфология туберкулезного воспаления существенно не изменяется, на поздней стадии СПИДа специфические гранулемы просто не формируются.

Более частое развитие туберкулеза у ВИЧ-инфицированных происходит как из-за снижения сопротивляемости к первичному или повторному заражению микобактериями туберкулеза (экзогенное заражение), так и в результате реактивации старых остаточных посттуберкулезных изменений и ослабления противотуберкулезного иммунитета (эндогенная реактивация). Большинство случаев туберкулеза в развитых странах у ВИЧ-инфицированных больных представляет собой впервые развившееся заболевание, о чем свидетельствует генетическая идентичность штаммов микобактерий туберкулеза у ВИЧ-инфицированных больных, развившегося в более чем 50% случаев в условиях тесного семейного и внутрибольничного контакта.

В то же время высокая инфицированность туберкулезом населения стран, наиболее пораженных СПИДом, позволяла предполагать, что большинство случаев этого заболевания, развивающегося у ВИЧ-инфицированных, связано с реактивацией ранее существовавшей в них латентной туберкулезной инфекции. Это подтверждается частым обнаружением при вскрытиях трупов ВИЧ-инфицированных пациентов старых фиброзных или обывственных туберкулезных изменений в легких и во внутригрудных лимфатических узлах, содержащих жизнеспособные микобактерии туберкулеза, послужившие источником реактивации туберкулеза.

Нередки случаи сочетанного развития туберкулеза и других СПИД индикаторных заболеваний (пневмоцистная пневмония, токсоплазмоз, цитомегаловирусная инфекция, саркома Капоши).

Лица, инфицированные одновременно ВИЧ и туберкулезом, подвержены особенно высокому риску: у них ежегодная вероятность развития туберкулеза равна 5-10%, в то время как среди населения в целом подобная вероятность не превышает 10% на протяжении всей жизни. По прогнозам ВОЗ, заболеваемость туберкулезом может утроиться, если 10% взрослого населения страны будет инфицировано ВИЧ.

Эпидемиологические прогнозы в связи с нарастанием эпидемии СПИДа весьма неблагоприятны. Увеличение заболеваемости туберкулезом следует ожидать в тех регионах мира, где иммунитет населения серьезно подорван распространением ВИЧ-инфекции.

Разрастание эпидемии ВИЧ-инфекции сказывается и на ситуации с полирезистентным туберкулезом, что также связано с нарушениями противотуберкулезного иммунитета. Примечательно, что высокая частота множественной лекарственной резистентности микобактерий туберкулеза (резистентность по крайней мере к самым эффективным противотуберкулезным препаратам изониазиду и рифамицину) прямо коррелирует с распространённостью ВИЧ-инфекции и СПИДа.

Эпидемия ВИЧ-инфекции существенно ухудшила и без того тяжелую ситуацию с туберкулезом не только в развивающихся странах Африки и Латинской Америки, но и в большинстве развитых стран Европы и Северной Америки. Неуклонное снижение показателей заболеваемости туберкулезом, происходившее на протяжении последних десятилетий в США и Западной Европе, сменилось постепенным ее подъемом, совпавшим именно с наступлением эпидемии ВИЧ-инфекции. В настоящее время обе эти инфекции - туберкулез и СПИД - рассматриваются как закономерные спутники. Закономерность подобного сочетания объясняется прежде всего преимущественным распространением обоих этих заболеваний среди одних и тех же групп населения - заключенных и наркоманов.

Создавшаяся ситуация требует переосмысления всей стратегии борьбы с туберкулезом, включая его профилактику и необходимость вакцинации, а также взаимоотношения между первичным заражением и реактивацией приобретенной ранее инфекции.

Известно, что СПИД и туберкулез могут сочетаться в двух вариантах:

1. Туберкулез у больных СПИДом и ВИЧ-инфицированных;
2. СПИД и ВИЧ-инфицированность у больных туберкулезом на любом этапе развития болезни: у излечившихся, при обострении процесса и в активной фазе туберкулеза.

У ВИЧ-инфицированных туберкулез развивается реже, чем у больных туберкулезом - ВИЧ-инфицирование.

В создавшейся ситуации насущной стала необходимость координации и выработки единой стратегии в работе служб борьбы с туберкулезом и СПИДом.

А.М.МОЛДАБЕКОВА

врач инфекционист

НЕГЕ САҚТАНДЫРМАЙДЫ?

Қызылорда облысында 143 653 адам міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру (бұдан әрі – МӨМС) жүйесінде сақтандырылған. Көбіне Қызылорда, Байқоңыр қалалары мен Қазалы ауданында. Ал Қызылорда облысы 810 мың тұрғындардың 646 мыңдайы (79,8%) сақтандырылып соңғы қатарлардағы орындарға жайғасқан. Негізгі жеке бойынша жыл соңына дейін облыс тұрғындарының 87% толық сақтандырылу керектігі қойылған. Бұл туралы Әлеуметтік медициналық сақтандыру қорының Қызылорда облысы бойынша филиалының директоры Бақыт Исмаханбетов облыс әкімінің орынбасары Наурызбай Байқадамовтың төрағалығымен өткен МӨМС мәселелері жөніндегі өңірлік штаб отырысында хабарлады.

Филиал директорының айтуынша, емханаларға 7 мыңдай адам тіркелмеген және 4 534 өзін-өзі жұмыспен қамтығандар өзектендірілмеген.

Мемлекет басшысы Қазақстан халқына Жолдауында ШОБ қызметкерлерінің медициналық көмек алу құқығын ағымдағы жылдың соңына дейін ұзартуды тапсырды. ҚР Үкіметінің 2020 жылғы 20 сәуірдегі №224 қаулысына сәйкес МӨМС жарналары мен аударымдарын төлеуден 8 427 шағын және орта бизнес субъектілерінің 12 мыңнан астам қызметкері босатылды. Бұдан әрі ҚР Үкіметінің 2020 жылғы 30 қазандағы № 721 қаулысына сәйкес ШОБ үшін жеңілдікті кезең 2020 жылғы 1 қазаннан 2021 жылғы 1 қаңтарға дейін ұзартылды. Бүгінгі таңда 2 617 (31,1%) ШОБ субъектісі қызметкерлерінің тізімін өзектендірген жоқ. Елімізде осы көрсеткіш бойынша өңір 7-ші орында. Жұмыс берушілерге қызметкерлердің ЖСН-ін «Сақтандыру» ақпараттық жүйесінде тіркеу қажет екендігі баса айтылды. Ол үшін Мемлекеттік кірістер департаментінің сайтына <https://msb.fms.kz/login> сілтемесі бойынша өтіңіз. Сондай-ақ, тіркеуді «Qoldau-24/7» мобильді қосымшасы арқылы өтуге болады.

«Qoldau-24/7» қосымшасында сіз кеңес ала аласыз, шағым жолдай аласыз, алғыс білдіре аласыз, өз ұсыныстарыңызды білдіре аласыз, сақтандыру мәртебесін тексере аласыз, МӨМС жүйесінде сақтанушының уақытша мәртебесін ала аласыз. Алайда, мобильді қосымшаны жүктеу мониторингі көрсеткендей, аймақ соңғы орындарда. Өңірдің 395 237 тұрғынының (20-59 жас аралығында) «Qoldau-24/7» - де 3 026 адам ғана тіркелген», - деп хабарлады филиал директоры.

Сонымен қатар, Бақыт Торғайбайұлы басқа да өзекті мәселелерге назар аударды. Аймақтың жоғары оқу орындары мен колледждері МӨМС жүйесінде өз студенттерін толық өзектендірмеген. Ағымдағы жылдың қазан айында Қордың филиалы 145 студентке уақытша (1 айға) сақтандырылған мәртебесін берді, әрі қарай Білім және ғылым министрлігіне хабарласу керектігі хабарланды. Бұдан басқа, Электронды үкімет порталында шешелде оқытандар тіркелу үшін мемлекеттік қызмет түрі пайда болды.

«Бүгінде өңірдің 475-тен астам тұрғыны азаматтардың 15 жеңілдік санатына кіреді. Олардың қатарында зейнетақы төлемдерін алушылар, соның ішінде ҰОС қатысушылары мен мүгедектері бар. Алайда, Байқоңыр қаласында РФ-да зейнетақы алатын Байқоңыр қаласындағы зейнеткерлерге сақтандыру мәртебесін беру мәселесі өзекті болып отыр», - деп атап өтті Бақыт Исмаханбетов.

Жоғарыда аталған барлық мәселелер бойынша облыс әкімінің орынбасары тиісті басқармаларға нақты тапсырмалар берді.

«Әлеуметтік медициналық сақтандыру қоры» КЕАҚ Қызылорда облысы бойынша филиалдың халықты ақпараттандыру және өтініштерді қарау жөніндегі бөлімі

ЕМХАНА ТАҢДАДЫҢЫЗ БА?

Қазақстанда соңғы екі ай ішінде емхананы еркін таңдау науқаны жүргізілді. Ағымдағы жылғы 15 қыркүйектен 15 қарашаға дейін медициналық ұйымды таңдау құқығын аймақтың 3 939 тұрғыны пайдаланды. Олардың көпшілігі 2 511 бастапқы медициналық-санитариялық қызмет (бұдан әрі – БМСК) көрсететін медициналық ұйымына өтініш беру арқылы тіркелсе, қалған 1 428 адам онлайн қызметті таңдаған (egov.kz порталы арқылы).

Тіркелген азаматтардың жалпы санының басым көпшілігі – 50,1% (1 970 адам) мемлекеттік емханаларда тіркелген, ал қалған 49,9% (1 969 адам) жеке клиникаларды таңдады.

Өткен жылы аймақтың 4 211 тұрғыны тіркелу науқаны аясында емхана таңдау құқығын пайдаланған. Тіркелген азаматтардың жалпы санының көпшілігі - 54,3% (2 288 адам) жеке меншік емханаларда тіркелген, қалған 45,7% (1 923 адам) мемлекеттік емханаларды таңдаған.

Өзгертуге болады

7 мыңдай қызылордалықтар денсаулық сақтау жүйесінен тыс қалып отыр, өйткені алғашқы медициналық-санитарлық көмек оған кіретін қақпа болып табылады.

Медициналық-санитариялық көмек ұйымына тіркелу - бұл ТМККК және МӨМС жүйесі шеңберінде медициналық қызметтердің барлық спектрін алу үшін қажетті шарт. Үйде медициналық көмекті ұйымдастыру кезінде қолжетімділікті қамтамасыз ету үшін тұрғылықты жеріңізге тікелей жақын жүзде тіркелгеніңіз жөн.

Тіркелу науқанынан тыс кез-келген уақытта БМСК ұйымын бірнеше жағдайда өзгертуге болатындығын атап өткіз келеді. Егер адам өзінің тұрақты немесе уақытша тұрғылықты жерін, жұмысын немесе оқу орынын өзгерткен болса, басқа елді мекенге қоныс аударған болса, сондай-ақ емхана Әлеуметтік медициналық сақтандыру қорының жеткізушілері қатарынан шығып кетсе, тіркеуді ауыстыруға мүмкіндік бар.

Бұдан басқа, еліміздің кез келген азаматтың жылына бір рет тұрғылықты жері аймағы бойынша емхананы ауыстыруға құқығы бар.

Егер БМСК ұйымында тіркелген адамдар шамадан тыс көп болса, Денсаулық сақтау басқармасының бұйрығымен қызмет көрсету аймақтан тыс жерде тұратын азаматқа бұл емханаға тіркелуге бас тартылуы мүмкін. Қолданыстағы нормативтер бойынша жалпы практик дәрігердің уақытінде 1700 пациенттен артық болмай тиіс.

Тікелей емханаға тіркеле алады

Электрондық үкіметтің www.e.gov.kz веб-порталы арқылы жүгінген кезде тіркеу ЭЦҚ болған кезде жүргізіледі. Денсаулық сақтау бөлімінде «Медициналық - санитарлық алғашқы көмек көрсететін медициналық ұйымға тіркелу» қызметін таңдау қажет. Емхана пациент туралы ақпаратты мемлекеттік ақпараттық жүйелерден автоматты түрде алады. Операция сәтті болған жағдайда азаматқа медициналық ұйымның ЭЦҚ қойылған электрондық құжат түрінде тіркеу туралы хабарлама беріледі.

Халықтың жекелеген санаттары тікелей емханаға тіркеле алады. Ол үшін еркін нысандағы өтініш пен жеке басын қуаландыратын құжатты беру қажет. Бұл санаттарға зейнеткерлер, мүгедектер, заң бойынша бала кезінен мүгедекке тағайындалған қамқоршылар, сондай-ақ қорғанышкер немесе қамқоршылар, патронат тәрбиешілер; колонияларда (өтеу орны бойынша) жазасын өтеп жатқан сотталғандар, студенттер, мерзімді қызметтегі әскери қызметшілер, шет мемлекеттерде туған балалар, сенімхат бойынша тіркеуді ресімдейтін адамдар жатады.

Тегіннің кепілдігі бар

Тіркеу науқаны Денсаулық сақтау субъектілерінің дерекқорында тіркелген және ТМККК және МӨМС бойынша Медициналық қызмет көрсетуіміздер медициналық ұйымдар арасында ғана

жүргізілетінін атап өтеміз. Емханалардың тізімімен Қордың www.fms.kz сайтында «Емхананы таңдау» бөлімінде таңысуға болады.

Аймағымызда биылғы тіркеу науқанына 21 медицина ұйым қатысты. Оның 8-і – жеке медициналық ұйымдар. Аталған емханалар келер жылы кепілдендірілген тегін медициналық көмек шеңберінде халыққа қызмет көрсетпек. Науқан қорытындысы бойынша тіркелгендердің жалпы санынан 3 939 адамның басым үлесі 1 471 тұрғыны «ALEXEY SULTAN-AKHMET» ЖШС емханасына тіркелді.

Айта кету керек, алғашқы медициналық - санитариялық көмек ұйымына тіркелген азаматтар 2021 жылдың 1 қаңтарынан бастап тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі шеңберінде және МӨМС жүйесінде осы ұйымда медициналық көмекті ала бастайды.

Бұл ретте медициналық ұйым Қормен алдағы жылға арналған ТМКК шеңберінде және МӨМС жүйесінде МСАК қызметтерін көрсетуге шарт жасасуы тиіс. Тіркелу науқанының қорытындысы бойынша медициналық ұйымдар бөлінісінде халықтың болуын ескере отырып, 2021 жылға арналған қаржыландыру жоспарланды. Қор дерекқорының абсолютті дұрыстығына мүдделі, өйткені әрбір тіркелген тұрғын үшін медициналық ұйымдарға әлі сайын жан басына шаққандағы қаржыландыру төленеді.

Естеріңізге сала кетейік, сақтандыру мәртебесіне қарамастан, барлық азаматтар тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлеміне құқылы. Жоспарлы емдеуге жатқызу, бейінді мамандардың қабылдауы, қымбат тұратын тескерулерден өту және жоғары технологиялық ем алу үшін МӨМС жүйесінде сақтандырылған болуы қажет. Сақтандыру мәртебесін Электрондық үкімет порталында, Қор сайтында, Telegram-дағы SaqtandyguBot арқылы және «Қолдау 24/7» мобильді қосымшасы арқылы білуге болады.

Республики Казахстан для оказания государственных услуг, услуг по выдаче технических условий на подключение к сетям субъектов естественных монополий и услуг субъектов квазигосударственного сектора в соответствии с законодательством Республики Казахстан, организации работы по приему заявлений на оказание государственных услуг, услуг по выдаче технических условий на подключение к сетям субъектов естественных монополий, услуг субъектов квазигосударственного сектора и выдаче их результатов услугополучателю по принципу «одного окна», а также обеспечения оказания государственных услуг в электронной форме, осуществляющее государственную регистрацию прав на недвижимое имущество по месту его нахождения;

2) памятные даты – события, имеющие общенародное историческое, духовное, культурное значение и оказавшие влияние на ход истории Республики Казахстан;

3) специальная комиссия – комиссия, создаваемая решением акима города республиканского значения, столицы, района (города областного значения), по рассмотрению заявления лица (семьи), претендующего на оказание социальной помощи в связи с наступлением трудной жизненной ситуации;

4) прожиточный минимум – необходимый минимальный денежный доход на одного человека, равный по величине стоимости минимальной потребительской корзины, рассчитываемой органами статистики в областях, городах республиканского значения, столице;

5) праздничные дни – дни национальных и государственных праздников Республики Казахстан;

6) среднедушевой доход семьи (гражданина) – доля совокупного дохода семьи, приходящаяся на каждого члена семьи в месяц;

7) центральный исполнительный орган – государственный орган, обеспечивающий реализацию государственной политики в сфере социальной защиты населения;

8) трудная жизненная ситуация – ситуация, объективно нарушающая жизнедеятельность гражданина, которую он не может преодолеть самостоятельно;

9) уполномоченный орган – исполнительный орган города республиканского значения, столицы, района (города областного значения), района в городе в сфере социальной защиты населения, финансируемый за счет местного бюджета, осуществляющий оказание социальной помощи;

10) участковая комиссия – комиссия, создаваемая решением акимов соответствующих

административно - территориальных единиц для проведения обследования материального положения лиц (семей), обратившихся за социальной помощью, и подготовки заключений;

11) предельный размер – утвержденный максимальный размер социальной помощи.»;

заголовки глав 2,3 и 4 изложить в следующей редакции:

«Глава 2. Перечень праздничных дней, категорий получателей социальной помощи предельные размеры оказания социальной помощи

Глава 3. Перечень отдельных категорий нуждающихся граждан и предельные размеры оказания социальной помощи

Глава 4. Порядок оказания социальной помощи»;

пункты 16 и 17 изложить в следующей редакции:

«16. Для получения социальной помощи при наступлении трудной жизненной ситуации заявитель от себя или от имени семьи в уполномоченный орган или акиму поселка, села, сельского округа представляет заявление с приложением следующих документов:

1) документ, удостоверяющий личность;

2) сведения о доходах лица (членов семьи);

3) акт и/или документ, подтверждающий наступление трудной жизненной ситуации.

Для получения социальной помощи, которая назначается независимо от доходов лица (членов семьи), сведения о доходах лица (членов семьи) не предоставляются.

17. Документы представляются в подлинниках для сверки, после чего подлинники документов возвращаются заявителю.»;

заголовки глав 5,6 и 7 изложить в следующей редакции:

«Глава 5. Основания для прекращения и возврата предоставляемой социальной помощи

Глава 6. Финансирование и выплата социальной помощи

Глава 7. Заключительное положение»;

приложение 1 исключить;

приложение 2 изложить в новой редакции согласно приложению к настоящему постановлению.

2. Настоящее постановление вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования.

Председатель очередной _____ сессии Сырдарьинского районного маслихата

Секретарь Сырдарьинского районного маслихата

Приложение к решению Сырдарьинского районного маслихата от _____ 2020 года

Приложение 2 к правилам оказания социальной помощи, установления размеров и определения перечня отдельных категорий нуждающихся граждан Сырдарьинского района

АКТ обследования для определения нуждемости лица (семьи) в связи с наступлением трудной жизненной ситуации от «_» ____ 20 года

(населенный пункт)

1. Фамилия, имя, отчество (при его наличии) заявителя _____
2. Адрес места жительства _____
3. Трудная жизненная ситуация, в связи с наступлением которой заявитель обратился за социальной помощью _____
4. Состав семьи (учитываются фактически проживающие в семье) _____ человек, в том числе:

№ п/п	Фамилия, имя, отчество (при его наличии)	Дата рождения	Родственное отношение к заявителю	Занятость (место работы, учебы)	Причина незанятости	Сведения об участии в общественных работах, профессиональной подготовке (переподготовке, повышении квалификации) или в активных мерах содействия занятости	Трудная жизненная ситуация
1	2	3	4	5	6	7	8

Всего трудоспособных _____ человек.
 Зарегистрированы в качестве безработного в органах занятости _____ человек.
 Количество детей: _____, из них обучающихся в высших и средних учебных заведениях на платной основе _____ человек, стоимость обучения в год _____ тенге.

Наличие в семье ветеранов Великой Отечественной войны, лиц, приравненных по льготам к ветеранам Великой Отечественной войны, ветеранов боевых действий на территории других государств, пенсионеров, пожилых лиц старше 80-ти лет, лиц, имеющих социально значимые заболевания, инвалидов, детей-инвалидов (указать или добавить иную категорию) _____

5. Условия проживания (общедоступное, арендное, приватизированное жилье, служебное жилье, жилой кооператив, индивидуальный жилой дом или иное – указать): _____

Расходы на содержание жилья: _____

Доходы семьи:

№ п/п	Фамилия, имя, отчество (при его наличии) членов семьи (в том числе заявителя), имеющих доход	Вид дохода	Сумма дохода за предельный квартал (тенге)		Сведения о личном подсобном хозяйстве (приусадебный участок, скот и птица), дачном и земельном участке (земельной доли)
			за квартал	в среднем за месяц	
1	2	3	4	5	6

6. Наличие: автотранспорта (марка, год выпуска, правоустанавливающий документ, заявленные доходы от его эксплуатации) _____

иного жилья, кроме занимаемого в настоящее время (заявленные доходы от его эксплуатации) _____

7. Сведения о ранее полученной помощи (форма, сумма, источник): _____

8. Иные доходы семьи (форма, сумма, источник): _____

9. Обеспеченность детей школьными принадлежностями, одеждой, обувью: _____

10. Санитарно-эпидемиологические условия проживания: _____

Председатель комиссии: _____
 Члены комиссии: _____
 _____ (подписи) _____ (фамилия, имя, отчество (при его наличии))

С составленным актом ознакомлен(а): _____ Фамилия, имя, отчество (при его наличии) и подпись заявителя

От проведения обследования отказываюсь _____
 Фамилия, имя, отчество (при его наличии) и подпись заявителя (или одного из членов семьи)

(заполняется в случае отказа заявителя от проведения обследования)
 дата _____

АВТОМАТТЫ ТҮРДЕ ЕСЕПКЕ АЛЫНАДЫ

Негізгі құралдар және материалдық емес активтерді есепке алу ҚР Қаржы министрінің 2010 жылғы 3 тамыздағы «Мемлекеттік мекемелерде бухгалтерлік есепке алуды жүргізу қағидалары» №393 бұйрығы, Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің 2010 жылғы 15 маусымдағы «Мемлекеттік мекемелердің бухгалтерлік есепке алу шоттарының жоспарын бекіту туралы» №281 бұйрығы, Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің м.а. 2011 жылғы 2 тамыздағы «Мемлекеттік мекемелер үшін бухгалтерлік құжаттама нысандарының альбомын бекіту туралы» №390 бұйрығы негізінде жүргізіледі.

«Негізгі құралдар» IAS Халықаралық қаржы есептілігінің стандартына сәйкес негізгі құралдар – бұл тауарлар мен қызмет көрсетулерді өндіруде немесе жеткізуде пайдалануға, үшінші тұлғаға жалға өткізуге, немесе өкімшілік мақсаттарға арналған және бір кезеңнен астам (бір жылдан астам – Ж.Т.) уақыттың ішінде пайдалану көзделетін материалдық активтерді білдіреді. Олар өзінің табиғи-заттық түрі мен бөлшектерін өзгертпей-ақ көптеген өндірістік циклдарға қатысады, жаңадан жасалған өнімге өз құнын ауыстырады. Оларға жылер, ғимараттар, жалға беру нысандары, машиналар мен жабдықтар, лабораториялық және реттеуші аспаптар мен құрылғылар, көлік құралдары, есептеу техникасы, саймандар мен ұзақ уақыт қолданылатын мүліктер және т.б. жатады.

Негізгі құралдар мынадай белгілер бойынша жіктеледі: халық шаруашылығының салалары; функционалдық қажеттілігі; табиғи-заттық белгісі;

иелігіне байланысты және пайдалану бойынша.

Халық шаруашылығының салалары бойынша негізгі құралдар он тоғыз топқа бөлінеді: өнеркәсіп, ауыл шаруашылығы, құрылыс, көлік, сауда, орман шаруашылығы және т.б.

Функционалдық қажеттілігі бойынша негізгі құралдар өнеркәсіптік-өндірістік, басқа салалардың өндірістік негізгі құралдары және өндірістік емес болып бөлшектенеді.

Өнеркәсіптік-өндірістік негізгі құралдар өзінің атынан көрініп тұрғанындай өнеркәсіптік өнімдерді шығару мақсатында материалдық өндіріс саласында жұмыс атқаруға арналады. Оған өндірістік тұрақжайлар, ғимараттар, машиналар, жабдықтар, көлік, саймандар және т.б. жатады.

«Материалдық емес активтер» атты IAS Халықаралық қаржы есептілігінің стандартына сәйкес материалдық емес актив - бұл физикалық нысаны жоқ бірегейлендірілетін ақшалай емес актив.

Бұл активтерді анықтауға болады, егер оларды өткен уақиғалар нәтижесінде мекеме бақылайтын және мекеменің болашақта экономикалық табыстарға жетуді күтілетін ресурс болса.

Материалдық емес актив, егер осы активке қатысты болашақ экономикалық табыстар мекемеге келетіндігі ықтимал болса ғана және активтің өзіндік құны сенімді бағаланатын болса ғана танылуы тиіс.

Материалдық емес активтер ұзақ мерзімді және табиғи-заттай мағынасында ғана материалдық емес болып табылады

Бұл техника мен технологияның дамуымен,

ақпараттардың таратылуымен, экономикалық қатынастардың дамуымен байланысты. Материалдық емес активтер алыну құны бойынша есепке алынады, яғни олар үшін төленген сомалар бойынша есептеледі.

Материалдық емес активтер келешекте табыс келтіретін, ұзақ мерзімде пайдаланылатын және қолмен ұстауға жатпайтын экономикалық ресурстар. Бұлардың физикалық үлгісі болмайды. Халықаралық стандарттарға сәйкес, сезілмейтін активтер (саудалық марка, патенттер), егер олардың өлшеу құны бар болып, мекеме сатып алған болса, активтер құрамына қосылады. Кейбір қаржылардың түрі де, дебиторлық қарыздар мен төленген аванстар, көзге көрінбейтін активтер болып саналады, бірақ олар қысқа мерзімді болғандықтан материалдық емес активтер қатарына жатқызылмайды. Материалдық емес активтер төмен бағаммен сатып алынуы мүмкін және кейін олардың бағасының өсуіне қарамастан, баланстағы құнын өзгертпейді. Материалдық емес активтер нарықтық баға бойынша сатып алынған болса, есеп жүйесінде сол сатылып алынған бағасымен көрсетіледі. Жаңа өнімдерді өндіруге байланысты шығындарды, өнімнің өзіндік құнына, келешектегі шығындар ретінде белгіленген уақыт ішінде бөлшектеп қосып отыруы шешім қабылданған. Ондай шығындарды өнімнің өзіндік құнына жатқызу есебін, оларды топтап шығаруды бастаған кезде, шығарылған өнімнің мөлшеріне қарай, сметалық шығындарды ескере отырып жүргізеді.

Ұйымның материалдық емес активтері мекемелердің бірігуіне сәйкес мемлекеттік субсидия

есебінен сатып алынуы, айырбасқа алынуы мүмкін. Айырбас арқылы сатып алынған өзара тендес материалдық емес активтердің бастапқы баланстық құны, активтерді алмастырумен келген бағасы бойынша есепке алынады.

Материалдық емес активтер бастапқы кезеңде жасалған келісім шарттағы бағасымен кіріске алынады. Кей жағдайда активтердің материалдық үлгісі болмағанына қарамастан материалдық емес активтер өздерінің нақты құнынан әлдеқайда жоғары бағаланады. Олар келіп түскен құжаттарына сай, материалдық емес активтердің амортизациясы көрсетіле отырып есепке алынады. Тараптардың келісімі бойынша нарықтық шектеулермен бір біріне берілуі мүмкін.

Материалдық емес активтер басқа мекемелерге, болмаса жеке тұлғаларға сатылса, тегін берілсе және моральдық тозуына орай немесе пайда келтіруін тоқтатуына байланысты есептен шығарылады.

Қызылорда мемлекеттік мүлік және жеке-шелендіру департаментінің қаржылық қамтамасыз ету бөлімі тоқсандық, жартыжылдық, жылдық шоғырландырылған қаржылық, бюджеттік есептіктер және барлық бухгалтерлік жұмыстар автоматты түрде «Е-минфин» жүйесінің SAP бағдарламасы арқылы жүргізілуде.

Күзембаев Асылбек Маратович
Қызылорда мемлекеттік мүлік және жеке-шелендіру департаментінің қаржылық қамтамасыз ету бөлімінің басшысы

Отопительный сезон в области идет без сбоев. С 10 октября в Кызылорде к системе теплоснабжения подключены все социальные объекты и жилые дома. К централизованному отоплению подключены 1185 социальных объектов и 800 жилых домов. Тепловая энергия подается в соответствии с температурным графиком.

По правилам теплоснабжения необходимо запускать, если в течение пяти дней средняя температура наружного воздуха +8°С и ниже. Ранее такая температура

программ в деятельности энергетических компаний области наблюдается экономия в выработке и поставке энергоресурсов.

Как известно, постановлением Правительства Республики Казахстан в 2013 году был утвержден План мероприятий по реализации Концепции по переходу Республики Казахстан к «зеленой» экономике на 2013 – 2020 годы. В его рамках основными техническими мерами по энергосбережению и повышению энергоэффективности в ЖКХ и системе отопления являются модернизация или

Чтобы решить проблему, в рамках программы «Дорожная карта занятости» 2 миллиарда тенге направили на замену 8-ми километров сетей. Кроме того, ещё 6 километров магистрали обновлены за счёт собственных средств коммунального предприятия «Кызылординский тепло-энергоцентр».

В рамках государственной программы «Дорожная карта занятости – 2020» на 7 объектах заменили трубы. Там было трудоустроено 200 кызылординцев. Напомним, что аким города Нурлыбек Налибаев

вручную стекловатой, затем обматывали жестяными листами, после чего закармливали. Такой метод не гарантировал долговечность эксплуатации труб. Влажная земля очень быстро способствует коррозии теплопроводов и в конечном итоге она приходит в негодность. Кроме того, трубы с такой изоляцией в недостаточной степени сохраняют тепловую энергию, и она уходит просто в землю, не доходя до наших квартир.

Сейчас используют другие трубы, поставляемые карагандинским предприятием. Развитие системы экономии энергоресурсов оказывает непосредственное влияние на разработку новых теплоизоляционных материалов и энергоэффективных технологий. Одним из таковых являются трубы в пенополиуретановой изоляции (ППУ). Эта конструкция, изготовленная по принципу «труба в трубе», то есть состоит из двух труб: внутренняя рабочая несущая и наружная защитная оболочка, промежуток между которыми заполнен пенополиуретаном.

Словом, труба ППУ – это стальная труба, имеющая дополнительную защиту в виде теплоизолирующего слоя, функции которого выполняет пенополиуретан. Этот инновационный материал отличается от традиционных изоляторов, например, стекловаты, низким коэффициентом теплопроводности, гигроскопичностью, долговечностью.

Наружная часть трубы покрыта защитной гидроизоляцией из полиэтилена или оцинкованной стали, которые продлевают срок безаварийной службы и расширяют сферу применения.

Важной частью теплотрассы также является система оперативного дистанционного контроля. Это трубки, расположенные по окружности трубы в пенополиуретановой изоляции. Установка ОДК дает возможность получать информацию в режиме реального времени о возможных дефектах, например, при повреждении основной трубы, трубы-оболочки, нарушении работы сигнального провода.

ОДК позволяет мониторить состояние трубопровода на конкретном участке или по всей трубопроводной трассе. При стыковке труб трубки ОДК соединяют между собой медной проволокой.

Специалисты отмечают, что при использовании труб ППУ в три раза сокращается время монтажа теплотрассы в сравнении с традиционными трубами, в девять раз снижаются расходы на его обслуживание. А расчетный срок их эксплуатации составляет, как минимум тридцать лет.

Добавим, что пенополиуретановая изоляция труб позволяет существенно уменьшить потери тепла, что для потребителей очень важно. Максимальная утечка тепловой энергии здесь составляет не более четырех процентов, тогда как стальные трубы с традиционной теплоизоляцией имеют теплопотери в пределах тридцати процентов.

Рядом с объектом ТОО «Авангард ПГС» такой же фронт работ выполняли рабочие ТОО «Абзал Проект Консалтинг».

Их участок берет начало от улицы Ясауи и пролегает по улице Панфилова. Рабочие должны были проложить такие же трубы с ППУ изоляцией на расстоянии также в полтора километра. Правда, диаметр их здесь меньше – 325 миллиметров.

В зоне, где работают ТОО «Авангард ПГС» и «Абзал Проект Консалтинг» замена теплотрассы на отрезке улицы М.Шокая проводила еще одна компания – ПК «Сапака».

Хотелось бы подчеркнуть, что таких наглядных примеров улучшения инженерной инфраструктуры города очень много. Каждый год строители меняют водопроводные трубы, тепловые, канализационные сети на новые, и постепенно мы приходим к тому, что во всех домах будет тепло, вода из кранов будет литься одинаково сильно, исчезнут заторы в сточных трубах.

В заключение добавим, что в нынешнем году в Кызылорде проводился капитальный ремонт более десяти километров тепловых сетей. Часть из них, эксплуатируемых более двадцати лет, заменились за счет Кызылординской ТЭЦ, а другая модернизируется в рамках госпрограмм «Нұрлы жер» и «Дорожная карта занятости».

Кстати, хочется напомнить, что общая протяженность городских теплотрасс Кызылорды составляет 186,8 километра. Из них 35,7 километра составляют магистральные сети, 151,1 километра – межквартирные. В этом году отремонтировано 12 километров межквартирных сетей. Всего за последние семь лет на обновление городских теплотрасс было выделено из бюджета более 10 миллиардов тенге, благодаря чему 72 процента магистральных тепловых сетей были заменены.

В период пандемии необходимо обеспечить население бесперебойным теплоснабжением и уберечь граждан от простудных заболеваний. Согласитесь, сегодня все в курсе относительно эпидемиологической ситуации, которая сейчас наблюдается в мире. Поэтому мы должны провести отопительный сезон на должном уровне. Сегодня задача как властей, так и энергетиков – сохранить здоровье населения. Поэтому аким города Нурлыбек Налибаев, совместно со службами ЖКХ постоянно должны уделять этому вопросу особое внимание.

Хочется вспомнить, что на одном из сентябрьских совещаний аким города Нурлыбек Налибаев предупредил, что все вопросы подготовки к предстоящей зиме находятся под его личным контролем и спрос со всех ответственных лиц будет очень строгим. Так же руководитель областного центра напомнил, что все социальные объекты города должны быть обеспечены резервными автономными электроустановками. Как показало время, акимовский контроль – дело очень важное и нужное. Именно благодаря этому, первые полтора месяца отопительного сезона прошли без происшествий. В домах кызылординцев тепло и коварные похолодания ноября не застали нас врасплох.

НАМ МОРОЗЫ НИПОЧЕМ

приходилась на 15 октября. В этом году из-за резкого понижения температуры наружного воздуха тепло жители получили 10 октября, – рассказал заместитель руководителя областного управления энергетики и жилищно-коммунального хозяйства Ерлан Жанабаев.

На текущий отопительный сезон жителям Кызылординской области необходимо 163,6 тысячи тонн угля, из них доставили 161,2 тысячи тонн. Жителей и социальные объекты области углем обеспечивают с 30 угольных баз, из них пять – в Кызылорде.

По словам руководителя областного управления энергетики и жилищно-коммунального хозяйства Руслана Нурмаганбетова в настоящее время из 163,6 тысячи тонн угля, необходимого жителям области, поставлено 86 процентов. В ближайшее время дефицита твердого топлива в регионе ощущаться не будет.

Кроме того, в штатном режиме работают и объекты жизнеобеспечения КТЭЦ, КРЭК, «Кызылорда су жүйесі» и ҚазТрансГаз Аймақ.

В области голубое топливо используют 111 256 абонентов и 2 403 коммунальных предприятий. Специалисты предупредили, что нельзя забывать про правила безопасности.

Первое из этих правил – строгое соблюдение противопожарных мер во время отопительного периода. Пожарная безопасность – это состояние защищенности человека, общества, материального имущества и государства от пожаров. Обеспечить пожарную безопасность – важная функция государства. В связи с установившейся холодной погодой население активно использует в быту электронагревательные приборы. Вместе с тем для обогрева домов и квартир нередко используются либо неисправные, либо обогреватели, кустарного изготовления, представляющие собой серьезную опасность не только для сохранности жилища, но и для жизни людей.

С начала 2020 года по городу Кызылорда зарегистрировано более 200 возгораний различной степени. Из них большинство произошло в отопительный период из-за несоблюдения противопожарных мер. Как рассказал начальник городского управления по чрезвычайным ситуациям Жасулан Туйменов, управлением ведется постоянная работа по предупреждению и профилактике возгораний, особенно во время отопительного сезона.

Именно в осенне-зимний период усиливается разъяснительная работа среди населения в этом направлении.

Кстати, благодаря инвестиционным

замена старых и неэффективных котельных, эффективное использование доступных возможностей комбинированного производства тепла и электроэнергии, ремонт и модернизация системы теплораспределения, где наибольшая часть потерь и другое.

Инвестиционная программа ГКП «Кызылорда теплоэлектроцентр» предусматривала мероприятия по обновлению, реконструкции основных фондов, снижению аварийности в сетях и улучшению качества предоставляемых услуг. Согласно ему в прошлом году предпринимался за счет собственных средств проведен капитальный ремонт котлов, электродвигателей, произведена замена насосов Южной котельной, АБК, КОГТЭС, технологических трубопроводов котельного цеха, турбинного цеха, приборов химической лаборатории. Все это позволило улучшить надежность и работоспособность котлов и оборудования, теплового обмена, качества подпиточной воды в тепловых сетях, снизить износ тепловых сетей, производственного оборудования. Так, выполнен ремонт основного и вспомогательного оборудования, межквартирных, магистральных тепловых сетей.

В Кызылорде почти половина магистральных тепловых сетей нуждалась в реконструкции. В связи с высоким износом существующего ГКП «КТЭЦ» было принято решение о реализации проекта «Модернизация и расширение Кызылординской ТЭЦ г. Кызылорды», который был включен в Комплексный план социально-экономического развития Кызылординской области на 2019-2022 годы. Из 186 километров теплотрассы изношенность составляла еще весной 42 процента. Минувшей зимой именно на таких участках происходили порывы.

в одну из своих летних рабочих поездок по областному центру особо подчеркнул, что основная цель данной программы – занятость в работах по ее исполнению жителей именно областного центра, а именно – 50 процентов рабочих должны составлять безработные, направленные из городского центра занятости.

В рамках «Дорожной карты занятости» проводились строительные-монтажные работы по реконструкции подземных трубопроводов по проекту «Замена внутриквартирных трубопроводов, задвижек и вспомогательных устройств тепловых сетей от ИП-15А до жилых домов №1А, 6А, 7А, 11А в микрорайоне Шугыла Кызылорды». Ремонтом занималось ТОО «Абзал Проект Консалтинг».

Также проводилась реконструкция магистральных тепловых сетей, которые пролегают по улице Бокейхана. Это основная ветка, от которой тепловая энергия по паутине труб будет распространяться по всем жилым районам южной части областного центра.

Общая протяженность прокладываемых труб почти полтора километра. На реконструкции были заняты работники ТОО «Авангард ПГС». Демонтаж изношенных тепловых сетей начали еще в начале мая, а уже в июне приступили к укладке новых и закончили работы в начале отопительного сезона.

Стоит отметить, что диаметр магистральных тепловых труб 720 миллиметров или 72 сантиметра. О них, пожалуй, стоит сказать отдельно, поскольку они технологично отличаются от тех, что использовались ранее. До настоящего времени, как известно, использовались трубы, эксплуатируемые еще при советском строе. То есть их срок функционирования довольно приличный. Раньше, укладывая трубы, на месте монтажа утепляли его

ХАБАРЛАНДЫРУ

“Қазақстан Республикасындағы сайлау туралы” ҚР Конституциялық заңына сәйкес және 2021 жылдың 10 қаңтарына тағайындалған сайлауға байланысты республикалық қоғамдық-саяси “Ақмешіт ақшамы” газеті мен басылым сайтында Партиялық тізімдер бойынша сайланатын Қазақстан Республикасы Парламенті Мәжілісі мен жергілікті мәслихаттар депутаттығына үміткерлерге баспасөз бетінен орын беру телемінің мөлшері, шарттары мен тәртібі туралы

Республикалық тәуелсіз қоғамдық-саяси «Ақмешіт ақшамы» газеті 1997 жылдың 22 наурызынан шығады. Газет форматы D2. Бірінші және соңғы беттер түрлі-түсті. Шығарылымы аптасына бір рет: бейсенбі күні.

Таралымы – 4000 дана
Газеттің бір шаршы сантиметрінің бағасы:
*бірінші және соңғы түрлі-түсті беттерде орналастыру - 100 теңге;
* ішкі беттерде орналастыру - 100 теңге
*сайлауалды үгіт материалдарын басылым сайтында (qaa.kz) орналастыру бағасы (1 шаршы см) - 100 теңге

Төлем үгіт материалдарын орналастыру үшін жасалған келісімшарт бойынша ұсынылған төлем шоты негізінде 5 (бес) жұмыс күні ішінде жүзеге асырылады.

Жазбаша өтініштерді 9:00-ден 18:00-ге дейін мына мекенжай бойынша қабылдайды: Кызылорда қаласы, Абай даңғылы, 59/1. Байланыс телефоны: 8(7242) 23-16-08, 23-16-11, e-mail: a_akshamy@mail.ru

ХАБАРЛАНДЫРУ

Еліміздегі саяси науқанға қатысты. «Кызылорда қоғамдық телерадиокомпаниясы» ЖШС 2021 жылдың 10 қаңтар күні өтетін ҚР Парламенті мәжілісінің және жергілікті жерлердегі мәслихаттардың депутаттарын сайлауына қатысты еліміздегі партиялар мен олардан үміткер болып тіркелген, үгіт-насихат жұмыстарын жүргізетін тұлғаларға өзінің баға ұстанымын ұсынады.

р/с	ҚЫЗМЕТ ТҮРІ	ҰЗАҚТЫҒЫ	ТЕНГЕ КҰНЫ
1	Имидждік сюжетті түсіру және эфирден беру	2 мин	190 000
2	«Шарайна» ақпараттық бағдарламасында сюжет беру	2 мин	90 000
3	Хабарландыру «Жеке сектор»	1 сөз	250
4	Хабарландыру «Жүгіртпе жол»	1 сөз	200
5	Насихаттау ролігі күніне 8 рет	1 мин	18 000

Тасбөгет кентінің көшелеріне атау беру туралы

«Қазақстан Республикасының әкімшілік-аумақтық құрылысы туралы» Қазақстан Республикасының 1993 жылғы 8 желтоқсандағы Заңының 14-бабының 4) тармақшасына, Облыстық онмастика комиссиясының

2020 жылғы 28 қазандағы №2 қорытындысына сәйкес, Тасбөгет кентінің әкімі **ШЕШІМ ҚАБЫЛДАДЫ:**

1. Кызылорда қаласы Тасбөгет кентінің келесі көшелеріне:
  - 1) Абай көшесіне параллель орналасқан атаусыз көшесіне «Тамшыбай Тамановтың» есімі;
  - 2) су дамбасы жағалауындағы Н.Өткелбаевтың көшесімен қиылысатын атаусыз көшесіне «Олжабай Сапарбайұлының» есімі;
  - 3) Школьная көшесіне «Бақыт Өзизовтың» есімі;
  - 4) Е. Жұнұсбаев көшесі мен М.Шоқай көшесі аралығында орналасқан атаусыз көшеге «Мәлікайдар Байбосыновтың» есімі берілсін.
2. Осы шешімнің орындалуын бақылау Кызылорда қаласы әкімдігінің «Кызылорда қаласының Тасбөгет кенті әкімі аппараты» коммуналдық мекеметтік мекемесінің бас маманы Ж. Максұтоваға жүктелсін.
3. Осы шешім алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі.

Кент әкімінің міндетін уақытша атқарушы
С. СЫЗДЫҚОВ

О присвоении наименований улиц поселка Тасбөгет

В соответствии с подпунктом 4) статьи 14 Закона Республики Казахстан от 8 декабря 1993 года «Об административно-территориальном устройстве Республики Казахстан», и заключением Кызылординской областной онмастической комиссии от 28 октября 2020 года №2 акимпоселка Тасбөгет **РЕШИЛ:**

1. Присвоить следующим улицам поселка Тасбөгет города Кызылорда:
  - 1) безымянной улице, расположенной параллельно улице Абая на «Тамшыбай Тайманов»;
  - 2) безымянной улице, пересекающейся с улицей Н.Өткелбаева на берегу водной дамбы имя «Олжабай Сапарбайұлы»
  - 3) о переименовании улицы «Школьная» «Бахыт Өзизов»;
  - 4) безымянной улице, расположенной между улицей Е. Жунұсбаева и улицей М. Шокай на «Мәлікайдар Байбосынов».
2. Контроль за исполнением настоящего решения возложить на главного специалиста КГУ «Аппарат акима поселка Тасбөгет города Кызылорды» Ж.Максұтовной.
3. Настоящее решение вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня первого официального опубликования.

Временно исполняющий обязанности акима поселка
С. СЫЗДЫКОВ